

UNIVERSITATEA DE VEST DIN TIMIȘOARA

**DOCTOR HONORIS CAUSA
LITTERARUM HUMANIORUM**

**Profesor universitar doctor
FERNANDO GALVÁN**

Universitatea Alcalá de Henares (Madrid)



Timișoara, 2021

Cuvânt
la deschiderea ceremoniei de acordare a titlului de
DOCTOR HONORIS CAUSA LITTERARUM HUMANIORUM
al Universității de Vest din Timișoara
domnului
profesor universitar doctor Fernando GALVÁN

*Stimate domnule Profesor Fernando Galván,
Stimați membri ai comunității academice din Universitatea de Vest din Timișoara,
Dragi invitați,
Dragi studenți,
Onorat auditoriu,*

Universitatea de Vest din Timișoara primește azi în comunitatea sa academică pe domnul profesor universitar doctor Fernando Galván, de la Universitatea Alcalá de Henares (Madrid), una dintre cele mai vechi universități din Spania, personalitate de renume internațional în domeniul anglisticii, unde s-a impus printr-o prodigioasă activitate. Este o mare responsabilitate pentru noi și suntem onorați să îl avem, începând din acest moment, alături, în calitate de coleg.

Universitatea de Vest din Timișoara cultivă adevăratele valori atât din lumea științelor exacte, cât și din lumea științelor umaniste și a artelor, având răbdarea de a aștepta “profitul” pe termen lung al eforturilor făcute, reflectat în caracterele și carierele la a căror conturare a contribuit. Ca instituție de educație și cultură recunoscută la nivel național și internațional pentru calitatea actului educațional, pentru rezultatele cercetării științifice, pentru nivelul deosebit al creației artistice generate, dar și pentru implicarea în dezvoltarea socială și culturală a regiunii, Universitatea de Vest din Timișoara promovează ideea că studenții săi trebuie să beneficieze de modele adevărate, provenite din diverse zone de activitate. Iar la UVT, Cultura e Capitală. Este o onoare ca astăzi să aducem în fața comunității academice un nou model, din sfera anglisticii, și să primim în rândurile noastre pe domnul profesor universitar doctor Fernando Galván.

Preocupată de angajamentul obligatoriu al omului de cultură în explorarea lumii înconjurătoare, în înțelegerea specificităților diverselor culturi și limbi, Universitatea de Vest din Timișoara apreciază apropierea de comunitatea academică a instituției noastre a d-lui Profesor Galván, care și-a asumat mereu responsabilități culturale și științifice, dar și administrative, prin care a reușit să atingă unul dintre obiectivele sale permanente, și anume consolidarea relațiilor

academice între universități, facultăți și catedre. Astfel, Domnia Sa a contribuit la dezvoltarea de proiecte comune și a găsit ecou în activitatea colegilor din Facultatea de Litere, Istorie și Teologie, conducând spre cercetări interesante și rezultate deosebite, lucru pentru care suntem recunoscători și care demonstrează că modelele adevărate pot sprijini dezvoltarea tinerilor dispuși să se dedice cercetării de înaltă ținută.

Stimați invitați,

Activitatea profesională a domnului profesor universitar doctor Fernando Galván, prestigiul său științific și academic, larga sa deschidere spre colaborarea internațională îl recomandă pe laureat să devină un catalizator de idei în domeniul anglisticii. Lista sa de lucrări este impresionantă: a publicat și a editat numeroase cărți, traduceri în spaniolă ale operelor unor importanți scriitori clasici de limbă engleză, a editat numere speciale ale unor reviste, apreciate favorabil de critici și comentatori. Fernando Galván a fost șef de catedră/departament la universitatea din La Laguna și apoi la Alcalá, prorector al Universității Alcalá, rector al acestei universități, dar și membru în conducerea sau președinte al mai multor societăți academice de prestigiu.

În ceea ce privește Universitatea de Vest din Timișoara, a sprijinit programul Erasmus cu Universitatea Alcalá, a contribuit la succesul conferinței internaționale B.A.S. precum și la creșterea vizibilității internaționale a UVT în Europa și în lume și în diverse clasamente internaționale.

Stimate domnule profesor universitar doctor Fernando Galván,

Astăzi, prin acordarea titlului de **Doctor Honoris Causa Litterarum Humaniorum**, Universitatea de Vest din Timișoara vă mulțumește pentru toate realizările Domniei Voastre și pentru deschiderea față de abordarea unor cercetări comune, alături de colegii din universitatea noastră. Suntem onorați de prezența Domniei Voastre la Timișoara și de intrarea dumneavoastră în rândurile comunității academice a UVT. Vă urăm sănătate și putere de muncă și vă dorim să continuați cu aceeași dăruire pasionanta dumneavoastră activitate.

Prof. univ. dr. Marilen-Gabriel Pirtea

Rectorul Universității de Vest din Timișoara

Address
at the opening of the ceremony for conferring the title of
DOCTOR HONORIS CAUSA LITTERARUM HUMANIORUM of
the West University of Timișoara
on Professor Fernando GALVÁN

Dear Professor Fernando Galván,

Distinguished members of the academic community of the West University of Timișoara,

Dear guests,

Dear students,

Ladies and gentlemen,

Today, the West University of Timișoara welcomes among the members of its academic community Professor Fernando Galván, from Alcalá de Henares University (Madrid), one of the oldest universities in Spain. Professor Galván is one of the internationally best known personalities in the field of British and American Studies, where he distinguished himself through many years of prodigious activity. It is a great responsibility for us and we are deeply honoured that, from now on, we shall be able to consider him our colleague.

The West University of Timișoara supports genuine values both in the exact sciences and in the humanities and the arts and waits patiently to reap the reward of its efforts in the long run; this reward is reflected in the careers and personal profiles that it has contributed to shape. As a cultural and educational institution acknowledged both nationally and internationally for the quality of its education process and research results, for the outstanding level of artistic creation it generates, as well as for its active involvement in the social and cultural development of the Banat region, the West University of Timișoara promotes the idea that its students must benefit by genuine role models, coming from all walks of life. Culture is Capital at the West University of Timișoara! Today, we have the great honour to bring before our academic community another role model from the domain of English Studies, welcoming among us Professor Fernando Galván.

Preoccupied with the compulsory involvement of learned people in the exploration of the surrounding world, in the understanding of the specificity of various languages and cultures, the West University of Timișoara appreciates Professor Galván's connection to its academic community: he has constantly taken up cultural and scientific responsibilities as well as administrative ones through which he has succeeded in meeting one of his permanent objectives –

that of strengthening academic relationships between universities, faculties and departments. Thus, he has contributed to joint projects which have echoed in the activity of his colleagues at our Faculty of Letters, History and Theology, leading to interesting research and outstanding results. We are grateful to him for everything that he has done, for being a model for the younger generations determined to dedicate themselves to high standard research.

Dear guests,

Professor Fernando Galván's professional activity, his scientific and academic prestige, his openness towards international cooperation recommend him as a catalyst of ideas in British and American Studies. His list of publications is impressive: he has published and edited numerous books, translations into Spanish of works by important English classical writers, he has edited special issues of journals which have been received favourably by critics and commentators. Fernando Galván was head of department at the University of La Laguna and then at the University of Alcalá, Vice-rector and then Rector of the latter, president and member of the board of various prestigious academic societies.

As far as our university is concerned, he has supported the Erasmus exchange programme with the University of Alcalá, has contributed to the success of the B.A.S. conference and to the increase in international visibility of the West University in Europe and the world, as well as in various international rankings.

Dear Professor Fernando Galván,

Today, by conferring on you the **Doctor Honoris Causa Litterarum Humaniorum** title, the West University of Timișoara would like to thank you for all your achievements and for your openness towards the activity of your colleagues here. We are honoured by your presence in Timișoara and by your acceptance to become a member of our academic community. May you stay healthy and able to work with the same efficiency and continue your activities with the same dedication and commitment that you have made strong proof of so far.

Professor Marilen-Gabriel Pirtea, PhD

Rector of the West University of Timișoara

LAUDATIO
în onoarea
profesor universitar doctor Fernando GALVÁN
cu ocazia acordării titlului de
DOCTOR HONORIS CAUSA LITTERARUM HUMANIORUM
al Universității de Vest din Timișoara

Fernando Galván, Profesor la Universitatea Alcalá de Henares (Madrid), una dintre cele mai vechi universități din Spania, este o personalitate bine cunoscută pe plan internațional în domeniul anglisticii, unde s-a impus printr-o prodigioasă activitate.

După obținerea doctoratului la Universitatea din La Laguna, Tenerife, în 1981, Fernando Galván a parcurs treptele ierarhice academice la acea universitate, obținând în 1990 postul de Profesor; după patru ani, în urma unui concurs, devine Profesor la Universitatea din Alcalá de Henares (Madrid), unde funcționează și în prezent, fiind expert în studiile medievale și renescentiste, în literatura engleză modernă și contemporană, traducere literară și literatură și cultură comparată.

Lista sa de lucrări este impresionantă, el fiind autorul a peste 200 de lucrări. A publicat și a editat, ca singur autor sau în colaborare, numeroase cărți în care se ocupă de literatura engleză medievală și renescentistă, volume de studii critice despre metaficțiune în limba engleză, despre autori care, împletind descrierile cele mai realiste cu elemente fantastice și onirice, cu motive din mituri și din basme, se încadrează în curentul realismului magic. La acestea se adaugă foarte multe traduceri din engleză în spaniolă, reeditate în mod repetat – ediții critice, unele bilingve, atent alcătuite, cu substanțiale studii introductive și aparat critic - ale operelor unor importanți scriitori clasici de limbă engleză (Sidney, Milton, Richardson, Defoe, Fielding, Wordsworth, Dickens, Conrad, Graham Greene, Joyce, Orwell etc.). Prima sa carte, Estudio lingüístico de las “short stories” de Doris Lessing (1982), este o contribuție originală la analiza semiologică a povestirilor acestei romaniere britanice. Profesorul Francesco Marroni de la Universitatea din Pescara, Italia, specialist în literatura engleză contemporană, o prezenta atunci ca pe „o lucrare decisivă despre această laureată a Premiului Nobel pentru Literatură”. Fernando Galván este cunoscut ca editorul primului volum în limba spaniolă, extrem de util, de studii asupra literaturii engleze medievale, Estudios literarios ingleses. Edad Media (1985), frecvent citat și inclus în bibliografia cursurilor universitare din Spania și America Latină. Cunoscutul medievist Piero Boitani își exprima admirația nedisimulată față de această inițiativă editorială inedită. Mult apreciată și citată este și Literatura inglesa medieval (2001), un excelent studiu al literaturii engleze medievale, o istorie

literară complexă, care contribuie la o profundă înțelegere a autorilor și genurilor literare ale epocii și care păstrează un echilibru perfect între aspectele istorice, sociale, lingvistice și culturale, pe de o parte, și genurile literare analizate, pe de altă parte. Comentariile critice pe care le conține, explicațiile, trimerile la o bibliografie recentă sau clasică, citatele traduse într-o engleză modernă, accesibilă fac din acest studiu o carte academică de referință. Comunitatea academică internațională a primit cu bucurie această carte, a cărui stil clar, simplu și concis o face ideală pentru studenți, care, cu ajutorul ei, se pot simți mai puțin intimidați de vastitatea acestei epoci pline de contraste și paradoxuri. Jorge Luis Bueno, redactor al SELIM, prestigioasa revistă de studii medievale, scria că acest volum reușește performanța rară în acest domeniu de a oferi cititorului o excelentă privire globală asupra fenomenului literar medieval. Foarte cunoscut este și studiul publicat cu ocazia bicentenarului lui Dickens, *Conocer a Charles Dickens*, care se distinge, în avalanșa de studii publicate cu acea ocazie, prin informațiile bine documentate, bine organizate și clare despre cariera literară a renumitului autor. John Drew, exeget al operei lui Dickens de la Universitatea Buckingham, concluzionează, în *The Dickensian* (486/2012): „este reconfortant să vedem că studiile despre Dickens continuă în alte contexte academice și editoriale, că au un *raison d'être* dincolo de sărbătoririle aniversare”.

Traducerile făcute de Fernando Galván vin în sprijinul unei tendințe în creștere de a considera traducerea literară ca parte a literaturii, chiar dacă critica literară nu-i acordă prea mare atenție încă. El argumentează convingător că traducerea literară nu numai că redă tot ceea ce este esențial pentru înțelegerea textului original, ci permite cititorului textului tradus să aibă aceleași sentimente și reacții ca și cititorul textului sursă. Fie că sunt texte de proză sau versuri, traducerile Profesorului Galván păstrează frumusețea originalului, plasticitatea limbajului artistic, calitățile stilului autorului tradus și dovedesc un deosebit simț al limbii și o mare muzicalitate. Despre traducerea lui Graham Greene în același stil, printr-o proză suplă și alertă, reputatul traductolog Maria Antonia Álvarez spunea că oferă spaniolilor acces direct în laboratorul de creație al romancierului britanic. Așa cum remarcă specialistă în traducere și interpretare Carmen Toledano Buendía, Fernando Galván a tradus îndrăgitul roman de aventuri Robinson Crusoe fără să intervină asupra macrostructurii textului, o soluție preferată de toți traducătorii lui Defoe în spaniolă dinainte, de la Carlos Pujol la Julio Cortázar. Ediția bilingvă a sonetelor lui Philip Sidney (1991) păstrează, în cuvintele specialiștilor, „aceeași aromă suavă” a manuscriselor din secolul al XVI-lea, fiind, în același timp, rezultatul unei munci gigantice, dusă la bun sfârșit cu sensibilitate și onestitate. Deși poemele elisabetane îi pun pe traducători în mare încurcătură datorită stricteții lor formale, Fernando Galván rezolvă cu grație și ingeniozitate această dilemă, propunând publicului de azi un text cu o tonalitate deopotrivă gravă și ludică. Aparatul critic completează fericit soluțiile traducerii, fiind o incursiune convingătoare în universul modernității timpurii. Pe Wordsworth l-a tradus pentru prima oară în spaniolă, cu „devotament față de spiritul și litera” poemului său *The Prelude*, evitând arhaismele greoaie și preferând eleganța și sonoritatea specifice poeziei romantice.

Studiile critice care uneori însoțesc traducerile sunt excelente pentru că ele acordă întotdeauna atenție contextului socio-cultural și politic în care a trăit și a scris autorul tradus și

discută diversitatea interpretărilor critice ale operei sale. Fără să încarce inutil textul și fără să solicite excesiv cititorii, ele conțin valoroase informații bibliografice, care permit o temeinică înțelegere a textului nu doar de către cititorii specializați - cercetători, cadre universitare și studenți -, ci și de către cei al căror nivel de cunoaștere a limbii engleze este mai modest. Ediția sa critică a romanului lui Joseph Conrad *Inimii întunericului* este profundă, fiind considerată de specialiști cea mai semnificativă contribuție dedicată lui Conrad de pe piața de carte spaniolă. În alte ediții critice, Fernando Galván reușește să facă accesibile pentru cititori unele dintre cele mai recente curente literare; de exemplu, în ediția critică a *Paradisului pierdut*, poemul epic al lui John Milton, o importantă creație a literaturii universale, el recurge la noul istorism, dând explicații utile despre această formă de teorie literară, al cărei fondator, Stephen Greenblatt, ne invită să înțelegem istoria intelectuală prin literatură și literatura prin contextul cultural și social care a generat-o.

Fernando Galván a editat (ca redactor invitat) numere speciale ale unor reviste academice, dedicate unor scriitori (de exemplu, Doris Lessing, *Doris Lessing Newsletter* 11(1), 1987; J.M. Coetzee, *La Página* 71/72, 2008; Cormac McCarthy, *La Página*, 87, an XXII, 5, 2010), romanului britanic între anii '70 și '80 (*Revista Canaria de Estudios Ingleses* 17, 1988), postcolonialismului (Nerter, 2001). De asemenea, este autorul unor capitole de carte sau al unor studii ample care au apărut în volume publicate la edituri ca Macmillan, Rodopi, Peter Lang, Routledge, Gunter Narr Verlag, Blackwell Publishing, Bloomsbury, Cambridge University Press, precum și la edituri de renume din Italia, Japonia, SUA și, desigur, în Spania.

Publicațiile sale – atât cărțile, cât și traducerile, studiile sau articolele, scrise în engleză sau în spaniolă – s-au bucurat, pe bună dreptate, de foarte multe recenzii favorabile, semnate de cunoscuți profesori universitari, specialiști în literatura engleză sau în traductologie (unul dintre ei membru și fost președinte al Academiei Regale Spaniole), de traducători, critici literari, poeți din diverse țări (Spania, Italia, Marea Britanie, SUA).

Prodigioasa activitate științifică a domnului Profesor Galván este validată și de calitatea sa de profesor invitat la Universitatea Harvard (Departmentul de Literatură Comparată - 1993, 1994), de membru corespondent al The English Association (Corresponding Fellow FEA) din 2003, de Visiting Fellow la Oxford (Corpus Christi College) și membru asociat al Facultății de Engleză în 2009, apoi Academic Visitor al acestei facultăți în 2018-2019 și membru asociat al SCR (Senior Common Room) al unuia dintre cele mai vechi colegii, Exeter College, în aceeași perioadă. Fernando Galván este, de asemenea, membru în comitetele editoriale ale multor reviste academice, printre care și al revistei noastre, *B.A.S./British and American Studies*, tipărită în momentul de față de Editura Universității de Vest, pe care a sprijinit-o și a promovat-o de-a lungul anilor, contribuind astfel la includerea ei în importante baze de date internaționale. Profesorul Galván a ținut mai mult de o sută de conferințe, ca vorbitor în plen, la invitația celor mai multe universități spaniole, dar și în alte țări, cum ar fi Albania, Bulgaria, Chile, Columbia, Republica Dominicană, Finlanda, Germania, Irlanda, Italia, Mexic, Polonia, România (Timișoara, Cluj, București), Slovenia, Turcia, Marea Britanie, SUA. A fost membru în juriile unor concursuri și premii de importanță majoră (de exemplu, în juriul bine-cunoscutului premiu Cervantes pentru literatură, a cărui ceremonie de decernare are loc chiar la Universitatea Alcalá), în comisii de acreditare a unor

universități sau programe universitare sau în comisii internaționale care se ocupă de evaluarea calității predării și cercetării în învățământul superior, în Spania, Italia și Franța.

În timpul carierei sale, Fernando Galván și-a asumat nu numai responsabilități culturale și științifice, ci și de ordin administrativ și organizațional. A fost șef de catedră/departament la universitatea din La Laguna (1990-1994) și apoi la Alcalá de Henares (1995-2002), prorector al Universității Alcalá de Henares (2002-2008), rector al acestei universități timp de două mandate (2010-2018). Sub conducerea sa, această universitate s-a clasat, în sistemul internațional de evaluare, printre cele mai bune universități. A fost ales și a activat ca președinte al unor societăți academice (este bine cunoscută activitatea sa, timp de două mandate, la conducerea ESSE/ European Society for the Study of English, 2007-2013, AEDEAN/Societatea Spaniolă de Studii Anglo-Americane, 1996-2002. Este președinte de onoare al Forului Academic Permanent America Latină, Caraibe și Uniunea Europeană) și membru în comitetul de conducere al mai multor societăți academice. În momentul de față este membru al comitetului executiv și secretar general al IAUP (International Association of University Presidents/ Societatea Internațională a Rectorilor).

În toate aceste funcții, printre obiectivele permanente ale activității Profesorului Fernando Galván s-au numărat stabilirea și consolidarea relațiilor academice între universități, facultăți și catedre. Autoritatea sa academică s-a bazat pe respectul reciproc, s-a distins prin capacitatea sa de a colabora, de a asculta, prin deschiderea sa față de părerile și ideile altora. A sprijinit în mod constant societățile naționale de studii britanice și americane, constituite pe lângă universitățile din Europa Centrală și de Est sau Sud-Est, nu numai prin acțiuni directe, ci și prin prezența sa la ședințele și conferințele acestora, conștient fiind că acestea funcționau în condiții diferite de cele de care se bucurau astfel de societăți în restul Europei. În felul acesta, a contribuit în mod semnificativ la întărirea poziției lor pe harta studiilor de anglistică în Europa.

În ceea ce ne privește, a susținut programul Erasmus existent între Universitatea de Vest și Universitatea Alcalá, program de care au beneficiat și membri ai Catedrei de engleză; a participat de două ori, ca vorbitor în plen, la conferința internațională B.A.S., organizată de aceasă catedră; a făcut posibilă funcționarea unui membru al catedrei, printr-un grant de predare (Giner de los Rios grant), ca profesor la nivel masteral la Universitatea Alcalá (programele masterale de traductologie); a jucat un rol esențial în alegerea dnei prof. Hortensia Pârlog ca redactor șef al revistei The European English Messenger, publicată la Coimbra, în Portugalia, al cărei format tipărit era distribuit la acea oră la cca 8000 de membri ai ESSE, în Europa și în lume, revistă în care și-au găsit locul și lucrări ale colegilor de la catedra noastră de engleză și pe a cărei copertă interioară a figurat numele Universității de Vest din Timișoara timp de trei ani.

Activitatea de înaltă ținută academică a Profesorului Fernando Galván, conștiinciozitatea sa, atitudinea calmă și căldura sa sufletească, contribuția sa la procesul de internaționalizare a învățământului superior au fost recunoscute și apreciate de către multe universități sau instituții și organisme guvernamentale (de exemplu, din Germania, Marea Britanie, Rusia, Spania, Chile, Columbia, Nicaragua, Paraguay, Republica Dominicană), care i-au acordat diplome de onoare, distincții, granturi sau i-au conferit titlul de Doctor Honoris Causa (menționăm în acest din urmă

caz, Universitatea din Glasgow, Universitatea Autonomă Națională din León, Nicaragua, Universitatea Națională din Villarrica del Espíritu Santo, Paraguay, Universitatea din San Sebastián, Chile, Școala Națională de Studii Politice și Administrative/SNSPA, București, Universitatea Caucasus din Tbilisi, Georgia). Un loc aparte între aceste numeroase distincții și forme de recunoaștere a meritelor sale îl ocupă Ordinul Imperiului Britanic (OBE) în grad de Ofițer, cu care a fost răsplătit de către Regina Elisabeta a II-a pentru serviciile sale în slujba legăturilor culturale britanico-spaniole, pentru promovarea culturii britanice în Spania (un ordin care se acordă destul cu parcimonie persoanelor care nu sunt cetățeni britanici). Alte semne ale înaltei prețuiri de care se bucură Fernando Galván sunt Ordinul Academic „Simon Bolivar” acordat de Universitatea Simon Bolivar din Columbia (2010), precum și Ordinul Bernardo O’Higgins în grad de Comandor din partea Președinției Republicii Chile (2013), cea mai înaltă distincție civilă acordată în această țară.

Se poate afirma, după cum o face în recomandarea sa Profesorul Graham Caie de la Universitatea din Glasgow, că Profesorul Fernando Galván este un om al Renașterii: un strălucit om de știință, un talentat administrator, o celebritate internațională. Complexa sa activitate, profesionalismul său, prestigiul științific și academic, larga sa deschidere spre colaborarea internațională, modul în care a contribuit la calitatea cercetării în domeniul studiilor de anglistică precum și calitățile sale umane îndreptățesc Universitatea de Vest din Timișoara să-i confere titlul de Doctor Honoris Causa. Suntem onorați că, începând de astăzi, prin acceptarea acestui titlu, Profesorul Fernando Galván va face parte din comunitatea academică a acestei instituții.

Timișoara, România, 2021

COMISIA DE EVALUARE ȘI DE ELABORARE A LAUDATIO

Președinte:

Prof. univ. dr. Marilen Gabriel PIRTEA, *Rectorul Universității de Vest din Timișoara*

Membri:

Prof. univ. dr. Nicoleta MOLDOVAN, *Vicepreședintele Senatului Universității de Vest din Timișoara*

Prof. univ. dr. Hortensia PÂRLOG, *emerita, Universitatea de Vest din Timișoara*

Prof. univ. dr. habil. Loredana PUNGĂ, *Universitatea de Vest din Timișoara*

Prof. univ. dr. habil. Dana PERCEC, *Universitatea de Vest din Timișoara*

Prof. univ. dr. Graham D. CAIE, *Universitatea din Glasgow, Marea Britanie*

Prof. univ. dr. Giuseppina CORTESE, *emerita, Universitatea din Torino, Italia*

Prof. univ. dr. Aleksandra KEDZIERSKA, *Universitatea “Maria Curie-Skłodowska”, Lublin, Polonia*

Conf. univ. dr. Slavka TOMAŠČÍKOVÁ, D.h.c., *Universitatea “Pavol Jozef Safarik”, Košice, Slovacia*

LAUDATIO

Magistri FERNANDO GALVÁN

et operum suorum

Fernando Galván, Professor at the University of Alcalá de Henares (Madrid), one of the oldest universities in Spain, is an internationally well-known personality in the field of British and American Studies, where he distinguished himself through many years of prodigious activity.

After receiving his PhD from the University of La Laguna, Tenerife, in 1981, Fernando Galván embarked on his academic career at that university, and became a full Professor in 1990; after four years, he competed for a position of Professor at the University of Alcalá de Henares (Madrid), where he is still employed today, being an expert in Mediaeval and Renaissance Studies, in modern and contemporary literature, literary translation and comparative literature and culture.

His list of publications is impressive: Fernando Galván has authored over 200 studies. He has published and edited, as single author or in collaboration, several books that deal with English mediaeval and renaissance literature, volumes of critical studies about metafiction in English, about authors who, by mixing the most realistic descriptions with fantastic and oneiric elements, with elements taken from myths and fairy-tales, fall into the tradition of magical realism. Besides these, his list of publications includes very many translations from English into Spanish, frequently re-edited – critical editions, some of them bilingual, with substantial introductions and useful comments and footnotes – of the works of some important English classical writers (e.g., Sidney, Milton, Richardson, Defoe, Fielding, Wordsworth, Dickens, Conrad, Graham Greene, Joyce, Orwell, etc.).

His first book, *Estudio lingüístico de las “short stories” de Doris Lessing* (1982), is an original contribution to the semiological analysis of the short-stories of this British novelist. Professor Francesco Marroni, a specialist in contemporary English literature at the University of Pescara, Italy, described it as a “decisive contribution” to the understanding of this winner of the Nobel Prize for Literature. Fernando Galván is known as the editor of the first volume in Spanish of studies on English mediaeval literature, *Estudios literarios ingleses. Edad Media* (1985), a volume that is frequently quoted and included in the bibliography of academic lectures in Spain and Latin America. In a review of the book, the well-known medievalist Piero Boitani expressed his open admiration for this unprecedented editorial initiative. Highly appreciated and also much quoted is *Literatura inglesa medieval* (2001), an excellent study of English mediaeval literature, a complex literary history, which contributes to a deep understanding of the authors and literary genres of the epoch, and which keeps a perfect balance between the historical, social, linguistic and cultural aspects, on the one hand, and the analysed literary genres, on the other. The critical commentaries it contains, the explanations given, the references to recent or classical bibliographical sources, the quotations translated into modern, accessible English make this study an academic reference book. The international academic community welcomed it, as its clear,

simple, and concise style makes it an ideal book for the students, who, with its help, will feel less intimidated by the vastness of this epoch, full of contrasts and paradoxes. Jorge Luis Bueno, editor of SELIM, a prestigious journal in Medieval Studies, pointed out that this volume managed to offer the reader an excellent overview of mediaeval literature. A well-known study, marking the bicentennial of Dickens' birth, *Conocer a Charles Dickens*, stands out, among the overwhelming number of studies published on the occasion, as it offers well documented, well organized and clear information about the literary career of the famous author. John Drew, Professor at the University of Buckingham, UK, an expert on Dickens, stated in *The Dickensian* (486/spring 2012) that "it is refreshing to be reminded of work on Dickens going forward in other academic and publishing contexts, that has a *raison d'être* apart from birthday celebrations".

The translations done by Fernando Galván come in support of a growing tendency to consider literary translation as part of literature, even if literary criticism does not pay much attention to it yet. He argues in a convincing manner that not only does literary translation render the essentials necessary for understanding the original text, but it also allows the reader of the translated text to experience the same feelings and reactions as the reader of the source text. Be they prose texts or verses, Professor Galván's translations preserve the beauty of the original, the plasticity of its artful language, all the qualities of the translated author's style and stand proof of his exceptional sense of language and great musicality. Speaking of Galván's translation of Graham Greene in this style, Maria Antonia Álvarez, a reputed Professor in translation studies, commented that it offered the Spanish readers direct access to the writing laboratory of the British novelist. Another specialist in translation studies and interpretation, Carmen Toledano Buendía, remarks that Fernando Galván has translated the very popular adventure novel *Robinson Crusoe* without modifying the macrostructure of the text, which was a solution preferred by all previous Spanish translators, from Carlos Pujol to Julio Cortázar. The bilingual edition of Philip Sidney's sonnets (1991) preserves, as the specialists state, the same "soft aroma" of 16th century manuscripts, being, at the same time, the result of a gigantic work, carried out with sensibility and honesty. Although the Elizabethan poems are often troublesome for translators because of their formal rigidity, Fernando Galván solves this problem gracefully and ingeniously, offering today's reading public a text whose tonality is both grave and ludic. The notes and comments complement the translation solutions, being persuasive introductions into the universe of early modernity. Wordsworth's *The Prelude* was translated by him for the first time into Spanish, with "commitment to the spirit and the letter" of this poem, avoiding cumbersome archaisms and preferring the elegance and sonority specific to Romantic poetry.

The critical studies that sometimes accompany the translations are excellent; they always pay attention to the socio-cultural and political context in which the translated author lived and wrote and discuss the diversity of the critical interpretations of his work. Without overloading the text superfluously and burdening its readers excessively, they contain valuable bibliographical information, which facilitates a thorough understanding of the text not only by the specialized readers – researchers, academics and students –, but also by those whose level of English proficiency is more modest. His insightful critical edition of Joseph Conrad's novella *Heart of*

Darkness is considered by specialists the most significant contribution dedicated to the author on the Spanish book market. In other critical studies, Fernando Galván manages to make available and accessible to the readers some of the more recent literary trends; for example, in the critical edition of *Paradise Lost*, the epic poem by John Milton and an important work of world literature, he makes use of *New Historicism*, giving also useful explanations about this form of literary theory, whose founder, Stephen Greenblatt, invites us to understand intellectual history through literature and literature through the cultural and social context that generated it.

Fernando Galván has edited (as guest editor) special issues of several academic journals, dedicated to certain writers (for example, Doris Lessing, *Doris Lessing Newsletter* 11(1), 1987; J.M. Coetzee, *La Página* 71/72, 2008; Cormac McCarthy, *La Página*, 87, XXII, 5, 2010), to the British novel between the 70's and the 80's (*Revista Canaria de Estudios Ingleses* 17, 1988), to postcolonialism (*Nerter*, 2001).

He is also the author of certain book chapters or of ample studies included in volumes published by publishing houses like Macmillan, Rodopi, Peter Lang, Routledge, Gunter Narr Verlag, Blackwell Publishing, Bloomsbury, Cambridge University Press, as well as by well-known publishing houses in Italy, Japan, USA, and, of course, Spain.

His publications – books as well as translations, studies or articles, written in English or in Spanish – received, for good reason, very many favourable reviews, signed by well-known university professors, specialists in English literature or translatology (one of them a member and former president of the Royal Spanish Academy), by translators, literary critics, poets from various countries (Spain, Italy, Great Britain, USA).

Professor Galván's remarkable scientific activity has also been validated by being a Visiting Scholar at Harvard University (the Department of Comparative Literatures – 1993, 1994), by being a corresponding fellow of The English Association (FEA), and a *Visiting Fellow* at Corpus Christi College, Oxford. and an Associate Member of their Faculty of English in 2009; he was later reappointed as Academic Visitor to the Faculty of English during 2018-2019, and as an associate member of the SCR (Senior Common Room) of one of the oldest colleges in Oxford, Exeter College, during the same period. Fernando Galván is a member of the advisory boards of many academic journals, such as our journal, published by the Editura Universităţii de Vest, *B.A.S./British and American Studies*, which he has supported and promoted along the years, thus contributing to its inclusion in important international data bases. Professor Galván has given more than one hundred lectures as a keynote speaker, invited by most of the Spanish universities, as well as by universities abroad, in Albania, Bulgaria, Chile, Colombia, the Dominican Republic, Finland, Germany, Ireland, Italy, Mexico, Poland, Romania (Timișoara, Cluj, București), Slovenia, Turkey, Great Britain, USA. He was a member of various examining boards or panels for academic positions, for important awards (for example, for the Cervantes literary award, whose conferment ceremony takes place at the University of Alcalá), for the accreditation of universities or academic curricula, and a member of international committees dealing with academic quality assessment in teaching and research (in Spain, Italy, France).

During his career, Professor Galván has assumed not only cultural and scientific responsibilities, but also administrative and organizational ones. He functioned as head of department at the University of La Laguna (1990-1994) and then at Alcalá de Henares (1995-2002), as Vice-rector of the latter (2002-2008), and Rector (President / Vice Chancellor) of the University of Alcalá for two terms (2010-2018). Under his leadership, this university ranked, in the international evaluation system, among the best universities. He was elected and was active as president of various academic societies – for example, he was President of ESSE/ the European Society for the Study of English during two terms of office (2007-2013) and of AEDEAN/the Spanish Society for Anglo-American Studies (1996-2002); he is an honorary President of the Permanent Academic Forum ALC-UE (Latin America and Caribbean - European Union) and a member of the Board of several other academic societies. He is currently a member of the Executive Committee of IAUP (International Association of University Presidents), and its Secretary General.

Professor Galván has been spectacularly successful at establishing and consolidating academic relations among universities, faculties and departments. His academic authority has always been based on mutual respect, and has been marked by his ability to collaborate, to listen to people, to be open to the opinions and ideas of other persons. He has been a constant supporter of the national societies for British and American Studies in universities in Central, Eastern or South-Eastern Europe, not only through direct actions, but also through his physical presence at their meetings and conferences, and he is always aware that they were functioning in conditions that differed from those enjoyed by such societies in the rest of Europe. In this way, he made a significant contribution to the strengthening of their position on the map of Anglistic Studies in Europe.

As far as we are concerned, Professor Galván sustained the Erasmus programme existing between the West University and the University of Alcalá, a programme by which members of the English Department have also benefitted; he participated twice, as a plenary speaker, in the B.A.S. international conference, organized by this department; he made it possible, through a teaching grant (*Giner de los Rios* grant), for a member of the department to function as professor, at the MA level (the translatology classes), at the University of Alcalá; he played an essential role in the election of Professor Hortensia Pârlog as editor-in-chief of *The European English Messenger* journal, published at Coimbra, Portugal, whose printed format was, at the time, distributed to ca. 8000 ESSE members in Europe and other continents, and on whose inner cover the name of the West University of Timișoara was present for three years; in it, readers could also find contributions by colleagues from our English department.

Professor Fernando Galván's outstanding academic activity, his conscientiousness, calm attitude and human warmth, his contribution to the process of internationalization of Higher Education have been acknowledged and appreciated by many universities or institutions and governmental organizations (e.g., from Germany, Great Britain, Russia, Spain, Chile, Columbia, Nicaragua, Paraguay, the Dominican Republic), which have awarded him honorary degrees, distinctions, grants, or have conferred on him the degree of *Doctor Honoris Causa* (we may

mention, in this last case, the University of Glasgow, the National Autonomous University of León, Nicaragua, the National University in Villarrica del Espíritu Santo, Paraguay, the University of San Sebastian, Chile, the National School of Political Science and Public Administration (Școala Națională de Studii Politice și Administrative/SNSPA), Bucharest, the Caucasus University in Tbilisi, Georgia). In addition to these numerous distinctions and commendations for his exceptional merits, he was honoured by Queen Elizabeth II by being made honorary Officer of the Order of the British Empire (OBE) for the work carried out in the service of British-Spanish cultural links, and for the promotion of British culture in Spain; this is an order given to few non-British citizens. Other signs of the great appreciation that Fernando Galván has enjoyed are – to mention just two - the Academic Order “Simón Bolívar” awarded by Simón Bolívar University in Colombia (2010), or the Order of Bernardo O’Higgins in the category of Commander, from the President of the Republic of Chile (November 2013), which is the highest civilian honour awarded to non-Chilean citizens.

One may state, as Professor Graham Caie from the University of Glasgow does in his recommendation, that Professor Fernando Galván is a Renaissance man, *uomo universale*: “a brilliant scholar, a gifted administrator, and an international celebrity”. His complex activity, his professionalism, scientific and academic prestige, his orientation towards international cooperation, the way in which he has contributed to the quality of research in the field of Anglistic Studies, and, last but not least, his human qualities justify the decision of the West University of Timișoara to confer on him the Doctor Honoris Causa degree. We are honoured that, as of now, by accepting this title, Professor Fernando Galván becomes a member of the academic community of this institution.

Timișoara, Romania, 2021

Profesor universitar doctor
FERNANDO GALVÁN
Prelegere
cu prilejul decernării titlului de
DOCTOR HONORIS CAUSA LITTERARUM HUMANIORUM
al Universității de Vest din Timișoara

ÎN SPRIJINUL ȘTIINȚELOR UMANISTE ȘI AL UNEI EDUCAȚII LITERARE

Sunt recunoscător Universității de Vest din Timișoara pentru decizia sa de a-mi acorda un doctorat onorific și sunt foarte onorat să primesc astăzi acest titlu. Caldele mele mulțumiri, domnule Rector, pentru amabilitatea și generozitatea dumneavoastră. Mulțumirile mele se îndreaptă în același timp către toate autoritățile academice implicate, în special către cea care a susținut ideea de a mi se acorda acest titlu, buna mea prietenă și colegă, Profesor Emerit Dr. Hortensia Pârlog, precum și către Doamna Profesor Dr. Loredana Pungă, Decan al Facultății de Litere, Istorie și Teologie, către toți ceilalți universitari de aici și din străinătate, de la universități din Marea Britanie, Italia, Slovacia, Polonia. Sunt foarte emoționat să primesc acest titlu de la colegi, de la o universitate și o țară care îmi sunt foarte dragi. România este o națiune cu o cultură, o artă și o literatură pe care le admir de foarte mulți ani, de când mi-am început studiile universitare, acum aproape jumătate de secol, când am avut privilegiul de a studia franceza cu un eminent filolog și istoric român, Profesorul Alexandru Ciorănescu, născut la Moroieni, Dâmbovița, acum o sută zece ani. Cuvântul meu de astăzi, rostit în sprijinul științelor umaniste și al unei educații literare, este dedicat memoriei sale și minunaților mei prieteni români, colegi în domeniul studiilor de anglistică.

Este un fapt de necontestat că trăim astăzi într-o societate tehnologică. Știința și tehnologia domină lumea noastră mai mult ca niciodată și ne-au asigurat un nivel de bunăstare și confort necunoscut până acum în istorie. Deși este adevărat că acest nivel reprezintă un mare avantaj față de trecut, este tot atât de adevărat că obscurantismul și manipularea adevărului au pus stăpânire pe prezentul nostru. Cunoaștem cu toții fenomenul „știrilor false” și conceptul de „post-adevăr”, precum și pericolul pe care le reprezintă pentru gândire și democrație. Instituția Universității are datoria de a combate această plagă care a provocat catastrofe în democrații, catastrofe despre care sunt descoperite tot mai multe dovezi în fiecare zi.

Pe lângă ușurința cu care „știrile false” sunt răspândite prin presă și prin rețelele de socializare și care are ca rezultat manipularea dorințelor și gândirii cetățenilor, suntem martori, de ani de zile, ai evoluției mașinilor, care, uneori par a amenința să înlocuiască omenirea. Existența

roboților, cyborgilor, androizilor și a altor creații tehnologice similare face ca unii autori să folosească deja termenul „post-uman” sau „post-umanism” pentru a defini actuala noastră civilizație tehnologică; și nu mă refer la *science fiction*, la scrierile științifico-fantastice, ci mă refer la o realitate care se apropie tot mai mult de noi în fiecare zi.

Impactul pe care îl au roboții asupra economiei noastre, asupra cercetărilor noastre științifice, a securității, protecției datelor și, desigur, asupra *oamenilor* este evident. Există probleme care ar trebui să fie în centrul unei dezbateri universitare: probleme cum ar fi consecințele etice, legale, economice, sociale și pedagogice ale existenței roboților și sistemelor de inteligență artificială în domeniul producției de bunuri și a serviciilor. Cum ar trebui să controlăm, de exemplu, mașinile fără șofer sau folosirea androizilor la munci cum ar fi îngrijirea bolnavilor, efectuarea treburilor gospodărești sau angajarea lor pentru a ține companie cuiva? Au acești androizi drepturi ale muncii? Cum vom putea face față pierderii locurilor de muncă de către oameni, care poate avea loc datorită automatizării progresive ale nenumăratelor procese de producție? Ar trebui astfel de entități non-umane (sau proprietarii lor) să plătească taxe și să contribuie la asigurările sociale, la politica de beneficii sociale, de exemplu în cazul șomajului și pensiilor?

Pe lângă asta, trebuie definite chestiunile deontologice legate de cercetarea și dezvoltarea acestui domeniu. Gândiți-vă la impactul pe care bioingineria sau ingineria genetică l-ar putea avea asupra vieților noastre. Gândiți-vă un moment la restricțiile etice în aceste domenii în ceea ce privește sănătatea și cercetarea medicală... Există două romane, relativ recente, apărute în secolul 21, pe care aș dori să le menționez din acest punct de vedere, căci ele ne permit să punem sub semnul întrebării, dintr-o perspectivă umană, aceste fenomene post-umane. Primul, publicat în 2005, este intitulat *Never Let Me Go (Să nu mă părăsești)*, de Kazuo Ishiguro, un scriitor britanic, născut în Japonia, care a câștigat premiul Nobel pentru literatură în 2017. Celălalt, publicat în 2015, este *The Heart Goes Last (Inima cedează ultima)*, de autoarea canadiană Margaret Atwood, bine-cunoscută pentru romanul său distopic *The Handmaid's Tale (Povestea slujitoarei)*, publicat în 1985 și recent adaptat pentru un serial de televiziune.

Romanul lui Ishiguro examinează dilemma etică a unui grup de ființe umane create cu ajutorul ingineriei genetice, pentru a servi unor scopuri terapeutice: ele au fost create pentru a fi donatoare de organe pentru transplanturi. Aceste ființe, care sunt oameni (nu mașini), au sentimente și percepții care nu par să fie compatibile cu destinul pe care îl au în față. Cititorul trebuie în cele din urmă să se gândească cât de departe i se poate permite bioingineriei să meargă. Este oare etic ca acești oameni să existe numai pentru a servi unui scop secundar?

În mod similar, în romanul lui Margaret Atwood, cuplul protagonist își duce existența într-o societate dominată de un grup care controlează – sau pretinde că controlează – creația și reproducția și chiar sentimentele umane. În această lume există clone, există injecții care îți șterg amintirile, fac viața ceva de care te poți lipsi etc. Ca și romanul lui Ishiguro, *The Heart Goes Last* ne oferă un mod de viață trăit în pace și prosperitate, accesul la o lume mai confortabilă, presupus fericită și tehnologic avansată. Dar, în cele din urmă, în roman apar probleme adânc înrădăcinate,

care continuă să existe în societățile noastre, de la terorismul global și globalizat, la catastrofa pe care o reprezintă schimbarea climatică sau la multiplele efecte ale erei tehnologice.

Mai presus de orice altceva, este necesar ca Universitatea să se decidă asupra disciplinelor care pot contribui la crearea unei politici post-umane juste – o politică capabilă să gestioneze în mod adecvat aceste provocări și cu o perspectivă globală, multilaterală. Cred că răspunsul la aceste provocări se găsește în Științele Umaniste, în Științele Sociale, în Politologie, precum și în Matematică sau Fizică. Acestea erau disciplinele care, considera Aristotel, trebuie să facă parte din educația ființelor umane. În acest sens, umanismul înseamnă să vezi lumea din perspectiva „omului” (ἄνθρωπος, în sensul grecesc al cuvântului). Să ne amintim celebrul dicton al lui Protagoras. πάντων χρημάτων μέτρον ἐστὶν ἄνθρωπος, „omul este măsura tuturor lucrurilor”. Prin urmare, disciplinele umaniste sunt cele care duc la o înțelegere științifică și la soluții tehnice, dar nu urmăresc un scop economic sau doar tehnologic. De aceea ele sunt uneori numite „inutile” sau „nefolositoare”.

Științele umaniste includ acele discipline care ne permit să practicăm o critică a culturilor și a hegemoniilor tehnico-științifice, să abordăm problemele viabilității și post-umanizării societății tehnologice. Istoria, de exemplu, ne facilitează accesul la trecut și astfel, omenirea poate dobândi un simț al originii, al evoluției sale, precum și facultatea de a prevedea viitorul. În plus, filosofia și litera ne asigură controlul limbii și al logicii, capacitatea de a ne forma păreri și de a le exprima convingător, pentru a putea comunica cu semenii.

Filosoful American Martha Nussbaum a scris despre aceste probleme, mai ales în ceea ce privește legătura lor cu democrația. Ea a lucrat îndeaproape cu Amartya Sen, laureat al premiului Nobel pentru economie, tratând aspecte legate de dezvoltare și etică, dintr-o perspectivă care, în cazul ei, poate fi descrisă, în linii mari, ca fiind aristotelică: Nussbaum pune accent special pe natura socială și politică a omului (grecescul “ζῷον πολιτικόν”). Cum putem combate și învinge „știrile false”, populismul, manipularea adevărului sau insensibilitatea agresivă a unei societăți care este tot mai indiferentă și paralizată în fața gravelor probleme ale umanității?

Acest filosof a transmis un mesaj clar împotriva economismului și utilitarismului societății și științei noastre. Iată ce scrie în cartea sa *Not for Profit: Why Democracy Needs the Humanities* (2010) (*Nu pentru profit: de ce are nevoie democrația de științele umaniste?*):

Avizi de profit național, națiunile și sistemele lor de educație au renunțat nepăsătoare la competențele necesare menținerii în viață a democrațiilor. Dacă această tendință continuă, în curând națiunile din toată lumea vor produce mai degrabă generații de mașini utile decât cetățeni desăvârșiți, capabili să gândească singuri, să critice tradiția și să înțeleagă semnificația suferințelor și realizărilor unei alte persoane. Viitorul democrațiilor lumii este în cumpănă. (p. 16).

Ea atrage atenția asupra capacității de a gândi critic și de a înțelege realizările și suferința altora. Această capacitate ar trebui apreciată la cetățenii noștri, ca o trăsătură care ne face cu adevărat umani și umaniști. Nu putem rămâne indiferenți la suferința constantă pe care o vedem zi de zi la

emisiunile de știri, cum ar fi cea atâtor ființe umane care suferă de foame, care sunt persecutate pentru ideile sau părerile lor ideologice, care sunt pur și simplu omorâte în războaie sau în alte conflicte... Dacă nu cultivăm această sensibilitate și nu suntem capabili să ne punem în locul acestor oameni, să simțim ca ei, dăm greș ca cetățeni democrați, dar dăm greș și ca ființe umane.

Acest țel este atins prin educație, după cum s-a arătat încă în *Declarația universală a drepturilor omului*, redactată în 1948. Dar este evident că o educație orientată exclusiv spre domeniul tehnic, care să asigure doar creștere economică și dezvoltare tehnologică, este insuficientă, chiar dacă ea pregătește profesioniști foarte competenți, care pot contribui fără doar și poate la dezvoltarea societății, a economiei și a sectoarelor bazate pe tehnologie. Pentru a ajunge la acel tip de sensibilitate civică, trebuie să cultivăm abilitatea de a ne raporta critic la procesele istorice, la dezvoltarea economică, la dreptatea socială și la religiile lumii, atât de complexe. Nu este suficient să deținem cunoștințe enciclopedice despre toate acestea, acumulate pe baza unor date sterile; este absolut necesar să le înțelegem, să avem capacitatea de a face distincție între dovezile demne de încredere și dovezile îndoielnice, între ceea ce e adevărat și ceea ce e fals. Ajungem aici pe baza educației de tip filozofic și critic în științele umaniste.

Gândindu-mă la acest lucru, îmi vin în minte câteva romane care au la bază interpretări ale istoriei secolului al XX-lea, unele dintre ele asociate, specific, cu România. Mă refer la cele două trilogii scrise de autoarea britanică Olivia Manning, intitulate *Trilogia balcanică* (1960-1965, publicată ca atare în 1981) și *Trilogia Levantului* (1977-1980, publicată ca atare în 1982), care tratează trecerea României, a Greciei, a Egiptului și a Palestinei prin cel de-al Doilea Război Mondial, văzută prin ochii protagonistei Harriet Pringle, un *alter ego* ficțional al autoarei însăși. Subiectul primelor două romane, *Marea șansă* (1960) și *Orașul decăzut* (1962), este ancorat în România, în special în București, deși apar și alte locuri, precum orașul Cluj sau stațiunea Predeal, de lângă Brașov. Romanele oferă o frescă fascinantă a vremurilor dificile pe care le-a trăit România în timpul războiului, cu precădere între septembrie 1939 și octombrie 1941, când ocupația germană a devenit realitate, după doi ani de frământări politice. Lectura lor astăzi, dintr-o perspectivă critică, este un bun exercițiu pentru a înțelege riscurile care amenință democrația și incertitudinile cu care trăiesc mulți oameni în contextul schimbărilor politice.

Cele două romane descriu viața de zi cu zi a Bucureștiului așa cum o trăiește și o percepe Harriet Pringle, recent căsătorită cu Guy, un tânăr lector angajat la Consiliul Britanic în București. Se fac numeroase referiri la evenimentele politice ale perioadei, inclusiv la pierderea nordului Transilvaniei, la ocuparea Clujului, la abdicarea regelui Carol al II-lea și la accederea treptată a fascismului la putere, dar se insistă mai ales asupra atmosferei generale și a schimbărilor care au loc la București în cei doi ani, marcați de percepția decăderii țării nu numai din punct de vedere politic și economic, ci și din punct de vedere social și moral. Abundă notele de culoare locală, cu aluzii la cerșetori, la aristocrația și la clasa medie decadente, ori la locuri faimoase precum hotelul Athénée, la arhitectura impresionantă de pe Calea Victoriei, la Șosea, la parcul Cișmigiu... care au făcut ca Bucureștiul să fie considerat “micul Paris”. Toate aceste lucruri sunt interesant de discutat cu, de exemplu, cititorii și studenții români, pentru a vedea în ce măsură descrierile plastice

ale românilor și ale României sunt produsul unei înțelegeri stereotipic false a realităților din estul Europei.

Ceea ce urmăresc științele umaniste este să-i învețe pe studenți – la universitate sau în afara ei – să gândească, să-și pună întrebări, să exerseze analiza critică, lucru care însă nu este nici simplu, nici necostisitor. Nu, educația pe linia gândirii socratice, fundamentală pentru a înțelege corect realitatea, necesită un dialog constant între profesori și studenții săi. Necesită, de asemenea, un raport mic între numărul de studenți și numărul profesorilor, astfel încât cei din urmă să beneficieze de răgazul necesar pentru a citi săptămânal eseurile studenților, a le corecta și a face comentarii pe marginea lor. Numai așa poate fi stârnită curiozitatea studenților și dezvoltată abilitatea lor de a gândi critic. Un profesor care ține un curs, într-o sală fie cu un singur student, fie cu două sute de studenți, despre etica lui Aristotel, despre romanul modern sau despre pictura barocă nu realizează prea multe. El doar facilitează acumularea de cunoștințe de tip enciclopedic, fără însă să asigure adevărata educație de tip umanist.

La finalul cărții sale *Not for Profit*, Nussbaum rezumă provocările cărora societățile democratice și universitățile noastre trebuie să le facă față, după cum urmează:

Dacă nu insistăm asupra importanței cruciale a științelor umaniste și a artelor, acestea vor dispărea, fiindcă nu sunt aducătoare de beneficii materiale. Fac însă un lucru mult mai valoros – creează o lume în care merită să trăim, oameni care sunt în stare să privească alte ființe umane ca fiind oameni cu individualități aparte, cu gânduri și sentimente proprii demne de respect și empatie, națiuni care sunt în stare să depășească teama și suspiciunea în favoarea dialogului bazat pe empatie și rațiune. (p. 117)

Din acest motiv, receptarea literaturii dintr-o perspectivă istorică și filozofică, așa cum am încercat succint să arăt cu exemple din romanele lui Kazuo Ishiguro, Margaret Atwood sau ale Oliviei Manning, este fundamentală pentru dezvoltarea unei atitudini civice bazate pe informare și a unei atitudini etice față de realitate, fie că vorbim despre provocările post-umanismului sau despre interpretarea trecutului. Din punctul meu de vedere, această abordare ar trebui să reprezinte acum esența educației universitare, a cercetării și științei. Trebuie să luptăm împotriva post-umanismului, post-adevărului și a manipulării istoriei, științei și tehnologiei, orientate în mod eronat spre profitul economic și spre a crea așteptări false legate de bunăstarea socială. Este esențial să conservăm și să facem cunoscută moștenirea noastră culturală și valorile transmise peste generații, în timp ce promovăm apariția unor noi zone de cunoaștere, ale artei sau ale descoperirilor științifice; pe scurt, tot ceea ce ne face să avansăm cu adevărat ca ființe umane.

Professor FERNANDO GALVÁN

ACCEPTANCE SPEECH

IN FAVOUR OF HUMANITIES AND A LITERARY EDUCATION

I am grateful and honoured to receive this honorary doctorate today from the Universitatea de Vest din Timișoara. Many thanks, Mr. Rector, for your kindness and generosity. Thanks also to all the distinguished academic authorities involved, and especially to the promoter of this doctorate, my dear friend and colleague Professor Emerita Dr. Hortensia Pârlog, as well as to the Dean of the Faculty of Letters, History and Theology, Professor Dr. Loredana Pungă, and the other academics here and abroad, from universities in the UK, Italy, Poland and Slovakia, who supported this proposal. I feel utterly thrilled to receive this honour from colleagues, from a university and from a country which are very dear to me. Romania is a nation with a culture, art and literature which I have admired for many years, ever since I started my university studies, almost half a century ago, when I had the privilege of receiving my French lessons from an eminent Romanian philologist and historian, Professor Alexandru Ciorănescu, born in Moroieni, Dâmbovița, a hundred and ten years ago. My speech today in favour of Humanities and a literary education is dedicated to his memory and to my admirable Romanian friends and colleagues in English Studies.

It is undisputable that we are living now in a technological society. Science and Technology dominate our world more than ever before, and they have provided us with a level of well-being and comfort so far unknown in history. However, while this is true and is a great advantage with respect to our past, it is equally true that obscurantism and the manipulation of the truth have seized our present. We are all too familiar with the phenomenon of “fake news” and the concept of “post-truth”, as well as the inherent risks these pose to understanding and democracy. The institution of the University should do something to combat this plague that has caused catastrophes in democracies, catastrophes about which more evidence is revealed every day.

Yet in addition to the ease with which “fake news” is disseminated through the social and news media, leading to the manipulation of citizens’ wishes and understanding, we have also observed, for years, the advance of machines, which at times seem to threaten to replace mankind. With robots, cyborgs, androids, and other similar technological manifestations, some authors are already using the term “post-human” or “post-humanism” to define our current technological civilization; and I am not referring to science fiction, I am referring to a reality that draws closer every day.

The impact that robots are having on our economy, our scientific research, security, data protection, and, of course, on *people* is evident. There are questions that should be at the centre of university debate: questions such as the ethical, legal, economic, social, and pedagogic

consequences of robots and artificial intelligence systems in the production of goods and services. How should we regulate, for example, driverless cars or the employment of androids to care for the elderly, complete household tasks, or provide company? Do these androids have labour rights? How can we face up to the likely loss of human employment due to the progressive automation of myriad productive processes? Should these non-human entities (or their owners) pay taxes and contribute to social security, to social benefits policies such as unemployment and pensions?

Furthermore, we must define deontological questions within research and in the development of this sector. Think of the impact that bioengineering or genetic engineering might have on our lives. Consider for a moment the ethical limitations in these areas on issues of health and medical research... There are two relatively recent 21st-century novels that I would like to mention in this respect, as they allow us to question, from a human perspective, these post-human phenomena. The first, published in 2005, is entitled *Never Let Me Go*, by Kazuo Ishiguro, the Japan-born British writer who won the Nobel Prize in Literature in 2017. The other, published in 2015, is *The Heart Goes Last*, a work published by Canadian author Margaret Atwood, well-known for her dystopian novel *The Handmaid's Tale*, published in 1985, which has recently been adapted into a television series.

Ishiguro's novel examines the ethical dilemma of a group of human beings created by genetic engineering to serve as entities with therapeutic ends, i.e. they were created to serve as organ donors for transplants. These beings, which are human (not machines), have feelings and perceptions that do not appear to be compatible with the destiny that they face. The reader must eventually ask him or herself how far bioengineering may be allowed to go. Is it ethical for these people to exist only to serve an ancillary purpose?

Analogously, in Margaret Atwood's novel, the protagonist couple faces existence in a society dominated by a group that controls – or pretends to control – creation and reproduction, and even human feelings. In that world, there are clones, there are injections to erase memories, to make lives disposable, etc. Similarly to Ishiguro's novel, *The Heart Goes Last* presents us with the challenge of living in peace and prosperity, of having access to a world which is more comfortable, presumably happy, and technologically advanced. Yet, in the end, the deep-seated issues that subsist in our societies arise in the novel, from global and globalized terror, to the catastrophe that is climate change, to the multiple effects of the technological era.

Above all else, however, it is necessary for the University to consider through which disciplines it can contribute to the creation of a just post-human policy – a policy that responds appropriately to these challenges and that includes a global, multi-species perspective. I believe that the response to these challenges can be found in the Humanities, the Social Sciences, Political Theory, as well of course in Mathematics and Physics. These were the subjects which Aristotle believed should ultimately comprise the education of human beings. Humanism, in this sense, is to view the world from the perspective of “man” (ἄνθρωπος, in the Greek sense of the word). Let us remember Protagoras' famous *dictum*, πάντων χρημάτων μέτρον ἔστιν ἄνθρωπος, “man is the measure of all things”. That is to say, humanistic disciplines are those that can lead to scientific

understanding and technical solutions, and do not pursue an economic or merely technological goal. That is why they are sometimes called “useless” or “non-utilitarian.”

Humanities comprise those disciplines which allow us to exercise our criticism of cultures and techno-scientific hegemonies, as well as to address the sustainability and post-humanization problems of technological society. Thus History, for example, gives us access to knowledge of the past, and with it mankind can develop a sense of roots, evolution, and foresight. Additionally, philosophy and letters provide us with control of language and logic and with the accompanying ability to develop opinions and express them cogently, so as to be able to communicate with others.

American philosopher Martha Nussbaum has been writing about these issues, especially in their connection to democracy. She has worked closely with Amartya Sen, winner of the Nobel Prize in Economics, on topics that involve development and ethics, in her case from what is generally described as an “Aristotelian” perspective, as Nussbaum places particular emphasis on humans’ social and political nature (the Greek “ζῶον πολιτικόν”). How can we fight and defeat “fake news,” populism, the manipulation of truth, or the rampant insensibility of a society that is increasingly unsupportive and paralysed in the face of humanity’s grave problems?

This philosopher has sent a clear message against the economicism and utilitarianism of our society and our science. She writes in her book *Not for Profit: Why Democracy Needs the Humanities* (2010):

Thirsty for national profit, nations, and their systems of education, are heedlessly discarding skills that are needed to keep democracies alive. If this trend continues, nations all over the world will soon be producing generations of useful machines, rather than complete citizens who can think for themselves, criticize tradition, and understand the significance of another person’s sufferings and achievements. The future of the world’s democracies hangs in the balance. (p. 16)

She points to the ability to think critically and comprehend others’ achievements and suffering. This should be valued in our citizenry as the characteristics that make us truly humans and humanists. We cannot be unfeeling to the constant suffering we see repeated day after day in our news broadcasts, that of so many human beings who go hungry, who are persecuted for their ideas or ideological positions, or who simply are murdered in wars and other conflicts... If we do not cultivate that sensitivity and are incapable of putting ourselves in someone else’s shoes, to feel vicariously, we fail as a democratic citizenry, but we also fail as human beings.

This goal is achieved through education, as was already stated in the Universal Declaration of Human Rights of 1948. Yet it is clear that an education exclusively dedicated to the training of technical teams, to economic and technological growth, is insufficient, even though it will produce competent professionals for social, economic, and productive development. To achieve that type of sensitive citizenry, we must cultivate the critical ability to evaluate historic processes, economic development, social justice, and the complexities of the principal world religions. It is not enough to know these things, like the knowledge in an encyclopedia or a simple accumulation of facts;

rather one must be able to comprehend them, to distinguish between trustworthy and unreliable evidence, between truth and falsehoods. This is achieved by philosophical training and through critical education in the humanities.

When thinking about this, some novels dealing with the interpretation of 20th-century history came to my mind, some of them specifically associated to Romania. I mean the two trilogies written by British author Olivia Manning, entitled *The Balkan Trilogy* (1960-1965, published as a trilogy in 1981) and *The Levant Trilogy* (1977-1980, published as a trilogy in 1982), which addressed the development of the Second World War in Romania, Greece, Egypt and Palestine seen from the perspective of the female protagonist, Harriet Pringle, a fictional *alter ego* of the writer herself. The first two novels, *The Great Fortune* (1960) and *The Spoilt City* (1962) are set in Romania, especially in Bucharest, although featuring other places like Cluj or the resort of Predeal, near Brasov. They offer a fascinating fresco of the difficulties lived by Romania during the war, especially between September 1939 and October 1941, the time when the Germans finally occupied the country, after two years of political turmoil. Reading them today, with a critical perspective, is a good exercise in understanding the risks to democracy and the uncertainty endured by many people under the changing political circumstances.

These two novels depict the everyday life of Bucharest as experienced and perceived by young Harriet Pringle, recently married to Guy, a young lecturer employed by the British Council in Bucharest. There are multiple references to the political events of the period, including the loss of northern Transylvania, the occupation of Cluj, the abdication of king Carol II, and the gradual accession of fascism to power. But the novels mostly show the atmosphere and the changes of Bucharest in those two years, when the population was perceiving the decay of the country not only in political and economic terms, but also in social and moral respects. Notes of local colour abound, with allusions to beggars, to the decadent and decaying aristocracy and middle class, or to particular places such as the famous Athénée hotel or the impressive architecture of Calea Victoriei, the Chaussée, Cișmigiu... that earned Bucharest the appellation of “the Paris of the East”. I think all of this is especially interesting to discuss with Romanian readers and students, for instance, so as to analyse how far these colourful descriptions of Romanians and the country are the product of Orientalist and stereotypically false apprehensions of reality.

Teaching our students – both within the University and elsewhere – to think, to question, to exercise critical analysis, is what Humanities pursue. But arguably it is neither easy nor cheap. No, educating within the school of Socratic thought, which is fundamental to advancing in the comprehension of reality, requires a constant dialogue between the professor and his or her students. It also requires a low student/professor ratio, which allows the professor to read weekly the essays written by the students and to return them, annotated and corrected, in order to draw out of them the ability to think critically and question. A professor in a class of one or two hundred students delivering a lecture on Aristotelian ethics, or on the modernist novel, or on Baroque painting, does not accomplish much. That leads, as we know, to the accumulation of encyclopedic knowledge, not to a true education within the humanities.

In the final conclusion of her book *Not for Profit*, Nussbaum summarises as follows the challenge that our democratic societies and our universities are facing now:

If we do not insist on the crucial importance of the humanities and the arts, they will drop away, because they do not make money. They only do what is much more precious than that, make a world that is worth living in, people who are able to see other human beings as full people, with thoughts and feelings of their own that deserve respect and empathy, and nations that are able to overcome fear and suspicion in favor of sympathetic and reasoned debate. (p. 117)

That is why reading Literature with a historical and philosophical perspective, as I have briefly tried to show with the examples taken from those novels by Kazuo Ishiguro, Margaret Atwood and Olivia Manning, is so fundamental for developing a citizenry well-informed and with an ethical attitude towards reality, be that the challenges of post-humanism or the interpretation of the past. To my mind, this is now the great question for higher education, for research, and for science. We must fight against post-humanism, post-truth, and the manipulation of history, science and technology, erroneously oriented toward economic benefit and a false expectation of social well-being. It is essential that we preserve and share our cultural heritage and inherited values, while also promoting the creation of new areas of knowledge, of art, of scientific discovery; in short, all that which makes us truly advance as human beings.

CURRICULUM VITAE

Fernando Galván, născut la Las Palmas de Gran Canaria în 1957, a studiat la Universitatea din La Laguna, Tenerife, unde a obținut o diplomă de M.A. în engleză (1979) și un doctorat în engleză (1981) și unde a fost numit, în 1990, Profesor titular de engleză. Din 1994 este Profesor de engleză la Universitatea din Alcalá, Madrid. Mai multe universități i-au conferit titlul onorific de Doctor Honoris Causa: Universitatea din Glasgow (DLitt, 2012), Universitatea Națională Autonomă din León, Nicaragua (2012), Universitatea Națională din Villarrica del Espíritu Santo, Paraguay (2014), Universitatea San Sebastián din Chile (2016), Școala Națională de Studii Politice și Administrative/SNSPA, București, România (2017), Universitatea Caucasus din Tbilisi, Georgia (2019).

În 1993 și 1994, Fernando Galván a beneficiat de un stagiul de cercetare (*Visiting Scholar*) în cadrul Departamentului de Literatură Comparată al Universității Harvard. În 1994, a devenit membru al IAUP (Asociația Internațională a Profesorilor de Engleză); în 2003, a fost numit membru corespondent al Asociației Engleze (FEA) din Regatul Unit, iar în octombrie 2009 a fost *Visiting Fellow* la Colegiul Corpus Christi și membru asociat al Facultății de Engleză de la Universitatea din Oxford. În 2018-2019, a fost reinvitat la această facultate și în perioada octombrie 2018 – aprilie 2019, a fost acceptat ca membru asociat al SCR (Senior Common Room) al Colegiului Exeter din Oxford.

Profesorul Galván a fost distins cu ordinul academic “Simón Bolívar” de către Universitatea “Simón Bolívar” din Columbia (2010), cu o diploma de onoare de către Universitatea Federală a Sudului din Rostov, Rusia (2011), a devenit membru de onoare al Universității din La Serena, Chile (2012), al Academiei Naționale de Istorie și Geografie a Universității Naționale Autonome (UNAM) din Mexic (2016) și a primit titlul de *Distinguished Visitor* al Universității Naționale Pedro Henríquez Ureña din Republica Dominicană (2016). I s-a conferit, de asemenea, Ordinul Bernardo O’Higgins în grad de comandor de la Președintele Republicii Chile (noiembrie 2013), cea mai mare distincție civilă acordată cetățenilor care nu sunt chilieni. În ianuarie 2018, Regina Elisabeta a II-a i-a acordat Ordinul Imperiului Britanic (OBE) pentru serviciile aduse relațiilor dintre Marea Britanie și Spania în domeniul educației.

Fernando Galván a beneficiat de mai multe granturi de cercetare și distincții din partea DAAD ("Deutscher Akademischer Austauschdienst"), a Consiliului Britanic și a unor prestigioase instituții spaniole.

Ca filolog, a avut importante responsabilități la nivel național și internațional: președinte al Asociației Spaniole de Studii Anglo-Americane (AEDEAN, 1996-2002); președinte al Societății Europene pentru Studiul Limbii Engleze (ESSE, 2007-2013); membru al consiliului acestor societăți în alte perioade (AEDEAN - 1992-1995; ESSE - 2001-2005), precum și al consiliului

Societății Europene de Studii Americane (EAAS, 1993-1999), și al Societății Spaniole de Literatură Comparată (SELGYC, 1995-2006).

Profesorul Galván este membru al colectivului editorial al mai multor reviste evaluate de experți în domeniul studiilor de anglistică, atât în Spania, cât și în alte țări europene. A fost membru al unor numeroase comitete de evaluare a calității predării și cercetării în învățământul superior, cum ar fi Agențiile Naționale de Evaluare ale Ministerului Educației și Științei din Spania (ANECA, ANEP și CNEAI) sau mai multe agenții regionale (AGAE, AGAUR, ACSUCYL), Agenția Franceză de Evaluare a Cercetării și Învățământului Superior (AERES) și Agenția Națională Italiană pentru Universități și Cercetare (ANVUR). De asemenea, a fost și membru al comitetelor Institutului Cervantes (2010-2018) și al *Universia* din Spania (2012-2018).

Experiența sa în domeniul predării și cercetării este vastă (40 de ani): domeniile sale de interes sunt beletristica engleză, studiile medievale și renașcentiste, traducerea literară din engleză în spaniolă, literatura comparată și studiile culturale în țările vorbitoare de engleză și spaniolă. A editat și tradus în spaniolă mulți clasici ai literaturii engleze, de exemplu Philip Sidney, John Milton, Daniel Defoe, Samuel Richardson, Henry Fielding, William Wordsworth, Charles Dickens, Oscar Wilde, James Joyce, Joseph Conrad, George Orwell sau Graham Greene. Este autorul unor cărți despre literatura engleză medievală sau despre romancieri englezi cum ar fi Charles Dickens, George Orwell, Doris Lessing, John Fowles, David Lodge, Ian McEwan, sau Salman Rushdie. A editat mai multe volume de studii critice asupra unor probleme legate de Mary Wollstonecraft, metaficțiunea engleză, realismul magic sau cultură și putere. Este autorul a mai mult de o sută de studii și capitole de carte despre poeți englezi - William Cowper, William Wordsworth, John Clare sau Basil Bunting - și despre mulți scriitori englezi contemporani, ca de exemplu D.H. Lawrence, Muriel Spark, William Golding, Harold Pinter, Angela Carter, D.M. Thomas, Michèle Roberts, Hilary Mantel, Bruce Chatwin, Amit Chaudhuri, Louis de Bernières, Caryl Phillips, Anita Desai, J.M. Coetzee, Cormac McCarthy etc.

Timp de mai mult de trei decenii, Fernando Galván a avut numeroase funcții importante în administrația universităților: la Universitatea din La Laguna, Tenerife, a fost secretar al Facultăților de Filosofie și Litere și de Filologie (1981-1984) și șef al Departamentului de Limbi Moderne (1983, 1988-89 și 1991-1992); la Universitatea din Alcalá, a fost șef al Departamentului de Limbi Moderne (1995-2002), Pro-rector care răspundea de departamente (2002-2006) și Pro-rector responsabil de planificarea academică și de personal (2006-2008). A fost ales Rector al Universității din Alcalá pe perioada 2010-2014 și reales pentru un al doilea mandat (2014-2018). În 2013, a prezidat Conferința Rectorilor Universităților din Madrid (CRUMA în spaniolă), iar între ianuarie 2014 și ianuarie 2018, a prezidat Comitetul pentru Dezvoltare Durabilă a Conferinței Rectorilor din universitățile spaniole (CRUE în spaniolă). De asemenea, în cadrul CRUE, a activat și ca Președinte al Comitetului pentru Acreditare și Pregătire în domeniul limbilor (2010-2018). El este în prezent (2020-2023) membru al Comitetului Executiv și Secretar General al Asociației Internaționale a Rectorilor Universitari (IAUP).

Date relevante

Diplome principale:

- M.A. în engleză, Universitatea din La Laguna (Tenerife), 1979.
- PhD. în engleză, Universitatea din La Laguna (Tenerife), 1981.

Posturi academic ocupate:

- Asistent universitar, engleză, Universitatea din La Laguna, 1979-1983.
- Conferențiar, engleză (titular), Universitatea din La Laguna, 1983-1990.
- Profesor universitar, engleză (titular), Universitatea din La Laguna, 1990-1994
- Profesor universitar, engleză (titular), Universitatea din Alcalá, 1994—.

Domenii de predare și cercetare:

- teorie și critică literară; literatură engleză modernă și contemporană; literatură medievală și renescentistă; traducere literară și literatură comparată
- a îndrumat 18 lucrări de masterat și 25 de teze de doctorat în domeniul studiilor de anglistică (perioada 1988-2019).

Distincții academice:

- Diplome de merit pentru lucrările sale de masterat și doctorat, Universitatea din La Laguna, 1979 și 1981.
- Burse de la "Deutscher Akademischer Austauschdienst" (DAAD, Germania), 1980, și de la Consiliul Britanic, 1983, 1984, 1994.
- Cercetător științific ("Visiting Scholar") la Departmentul de literatură comparată, Universitatea Harvard, toamna lui 1993 și toamna lui 1994.
- Premiu pentru cercetare, Universitatea din Alcalá, 2002.
- Membru correspondent al "The English Association", 2003-
- Cercetător științific ("Visiting Fellow") la Corpus Christi College, Universitatea din Oxford (octombrie - decembrie și ianuarie - martie 2009-2010) și membru asociat al Facultății de Engleză, Oxford, 2009-2010.
- Ordinul academic "Simón Bolívar", Universitatea Simón Bolívar, Columbia, 2010.
- "Diplomă de Onoare", Universitatea Federală a Sudului, Rostov, Rusia, 2011.
- "Membru de Onoare", Universitatea din La Serena, Chile, 2012.
- "Distinguished Visitor", Universitatea Națională Pedro Henríquez Ureña, Republica Dominicană, 2016
- Doctor Honoris Causa (DLitt)", Universitatea din Glasgow, Scoția, 2012
- Doctor Honoris Causa, Universidad Nacional Autónoma de Nicaragua-León, 2012.
- Doctor Honoris Causa, Universidad Nacional de Villarrica del Espíritu Santo, Paraguay, 2014.
- Doctor Honoris Causa, Universidad San Sebastián, Chile, 2016
- Doctor Honoris Causa, Școala Națională de Studii Politice și Administrative/SNSPA, București, România, 2017

- Doctor Honoris Causa, Universitatea Caucasus, Tbilisi, Georgia, 2019
- “Academic Visitor”, Facultatea de Engleză, Universitatea din Oxford, 2018-2019.
- Membru Asociat al SCR, Exeter College Oxford, Octombrie 2018-Aprilie 2019.

Administrație universitară:

- Secretar al Facultăților de Filosofie și Litere și de Filologie, la Universitatea din La Laguna, 1981-1984.
- Șef al Departamentului de Limbi Moderne, Universitatea din La Laguna, 1983, 1988-89 and 1991-1992.
- șef al Departamentului de Engleză, Universitatea din Alcalá, 1995-2002.
- Director de Onoare al Centrului de Studii Britanice al Universității din Alcalá și Consiliului Britanic, 1997.
- Pro-rector pentru departamente (2002-2006) și pentru planificare academică și personal, Universitatea din Alcalá (2006-2008).
- Rector al Universității din Alcalá, 2010-2014, reales pentru perioada 2014-2018.

Alte activități academice:

- Membru al comitetului executiv al AEDEAN (Asociația Spaniolă de Studii Anglo-Americane), 1992-1995
- Președinte al AEDEAN, 1996-2002.
- Membru al consiliului EAAS (Societatea Europeană de Studii Americane), 1993-1999.
- Membru al consiliului SELGYC (Societatea Spaniolă de Literatură Generală și Comparată), 1995-2006.
- Membru al consiliului ESSE (European Society for the Study of English), 2001-2005.
- Președinte al ESSE (European Society for the Study of English), 2007-2013.
- Membru al Comitetului Executiv al IAUP (International Association of University Presidents), 2012-
- Secretar General al IAUP (International Association of University Presidents) pe perioada 2020-2023
- Președinte al Forumului Academic Permanent ALC-UE (Uniunea America Latină și Caraibe - Europa), 2015-2018.
- Președinte de Onoare al Forumului Academic Permanent ALC-UE (Uniunea America Latină și Caraibe – Europa), 2018--.

- **Vorbitor în plen, profesor invitat sau participant la conferințe** (peste o sută de prelegeri, cursuri sau seminarii) **la cele mai multe universități spaniole:** Alcalá, Alicante, Almería, Universitatea Autonomă din Barcelona, Universitatea Autonomă din Madrid, Insulele Baleare, Barcelona, Burgos, Cádiz, Castellón, Castilla-La Mancha (Ciudad Real, Toledo, Albacete), Córdoba, Deusto (Bilbao), Extremadura (Cáceres), Granada, Huelva, Jaén, La Coruña, La Laguna, La Rioja, Las Palmas, León, Lleida, Madrid (Complutense), Málaga, Murcia, Navarra, Oviedo,

Sevilla, Salamanca, Santiago (Lugo), UIMP (Tenerife, Santander), UNED (Madrid, Ávila, Seo d'Urgell), Valencia, Valladolid, Vigo, Zaragoza; **precum și la universități peste hotare:** în Albania, la Vlora; în Bulgaria, la Sofia; în Chile, la Santiago de Chile, Pontificia Católica Universidad de Chile, La Serena și San Sebastián; în Columbia, la Universitatea Autonomă din Bucaramanga; în Republica Dominicană, la Universitatea Națională Pedro Henríquez Ureña; în Finlanda, la Helsinki; în Germania, la Humboldt Universitt, Berlin; în Irlanda, la Limerick și Dun Laoghaire; în Italia, la Pescara, Torino și L'Aquila; în Mexic, la CETYS, Guadalajara, Guanajuato, Puebla, UNAM and Veracruzana; în Nicaragua, la León; în Polonia, la Wroclaw și Opole; **în România, la Timișoara, Cluj, și București;** în Slovenia, la Ljubljana și Maribor; în Turcia, la Hacettepe, Ankara; în Marea Britanie, la Leicester, Cardiff, Glasgow și Oxford; și în Statele Unite, la Brigham Young and Duke.

- Membru al mai multor comisii de evaluare a activității științifice, printre care Agențiile Naționale de Evaluare ale Ministerului Învățământului din Spania (ANECA, ANEP și CNEAD); Agenția Franceză de Evaluare a Cercetării și Învățământului Superior (AERES); Agenția Italiană de Evaluare a Universităților și Cercetării (ANVUR); membru în comisiile de cercetare ale guvernelor regionale din Andalusia (AGAE), Insulele Canare, Castilia și León (ACSUCYL), Catalonia (AGAUR) și Valencia; membru al Comisiei Fulbright din Spania.

- Expert evaluator pentru co-validarea diplomelor universitare la Ministerul Învățământului din Spania (1997-2006).

- Membru al multor jurii academice pentru premii literare (printre ele, juriul pentru acordarea Premiului Cervantes pentru literatură, în 2010 and 2014); examinator extern al mai mult de 100 de teze de doctorat în domeniul studiilor de anglistică.

- Director al unui număr de 21 de proiecte și granturi de cercetare, finanțate, pe bază de concurs, din fonduri publice.

- Organizator al unui număr de 25 de conferințe și simpozioane academice

Membru al colectivelor editoriale ale revistelor academice:

Redactor al *Revista Canaria de Estudios Ingleses* (Universitatea din La Laguna): 1991- 1994.

Revista Canaria de Estudios Ingleses (University of La Laguna), 1980.

Atlantis (Journal of the Spanish Association for Anglo-American Studies), 1983-1992; 2004.

Revista Alicantina de Estudios Ingleses (University of Alicante), 1988.

Selim (Journal of the Spanish Association for Medieval Studies), 1990-1992.

Sederi (Journal of the Spanish Society for English Renaissance Studies), 1993-1998.

La Página (literary review): La Laguna, 1994.

BELLS (University of Barcelona), 1994.

Estudios Ingleses de la Universidad Complutense (University of Madrid Complutense), 1995.

European Journal of English Studies (Journal of the European Society for the Study of English), 1995-2005.

REDEN (Revista Española de Estudios Norteamericanos) (University of Alcalá), 1995.

Cuadernos de Investigación Filológica (University of La Rioja), 1997.
OVERhere: A European Journal of American Studies (University of Nottingham & The Nottingham Trent University), 1998-2000.
European Journal of American Culture (Intellect, Exeter, UK), 2000.
SELL: Studies in English Language and Linguistics (Universitat de València), 1998.
Traduttologia. Rivista Quadrimestrale di Traduzione e Interpretariato (Rendina Editori, U. G. d'Annunzio, Chieti, Italy), 1999.
Estudios de Filología Moderna (Universidad de Castilla-La Mancha), 2000.
Journal of English Studies (Universidad de La Rioja), 2000.
Babel A.F.I.A.L. (Universidad de Vigo), 2000-2007.
International Journal of English Studies (Universidad de Murcia), 2002.
ES (Universidad de Valladolid), 2002.
Estudios Humanísticos. Filología (Universidad de León), 2002.
Canadaria. Revista Canaria de Estudios Canadienses (Universidad de La Laguna), 2006.
BAS: British and American Studies (Universitatea din Timișoara, România), 2009-
Ecozon@. European Journal of Literature, Culture and Environment, 2013.
SKASE Journal of Literary and Cultural Studies (Slovak Association for the Study of English / Pavol Jozef Safarik University, Kosice, Slovakia): 2019-

- **Editor consultant** al *The Arnold Anthology of British and Irish Literature in English*, editată de Robert Clark și Tom Healy. London: Edward Arnold, 1997.
- **Editor consultant** pentru Spania, al secțiunii de literatură din *Annotated Bibliography for English Studies (ABES)*. Swets & Zeitlinger Publishers, The Netherlands.

Publicații

A) Cărți

1. *Estudio lingüístico de las "short stories" de Doris Lessing*. La Laguna: Universidad de La Laguna, 1982 (xxi + 815 pp.) [Recenzii în *Trimestre*, XVI, 3-4 (Iulie-decembrie 1983), pp. 227-229; *Doris Lessing Newsletter*, 8, 2 (Fall 1984), p. 9].
2. *George Orwell y España*. La Laguna: Publicaciones de la Universidad de La Laguna, 1984 (213 pp.) [Recenzie în *Revista Canaria de Estudios Ingleses*, 10 (April 1985), pp. 238-240].
- 3 *Estudios literarios ingleses. Edad Media* (edición e introducción). Madrid: Cátedra, 1985 (308 pp.) [Recenzii în *Atlantis*, VII, 1-2 (junio-noviembre 1985), pp. 115-117; *Studi Medievali*, 3a serie, XXVII, 1 (1986), pp. 498-500].
4. *Formas nuevas en la ficción británica contemporánea: David Lodge, Ian McEwan y Salman Rushdie*. La Laguna: Universidad de La Laguna, 1988 (112 pp.).
5. *Literatura inglesa medieval*. Madrid: Alianza Editorial, 2001 (219 pp.) [Recenzii de Nicasio Salvador Miguel, "Prontuario medieval inglés", *ABC Cultural*, 14 de julio de 2001, p. 22; de M^a Auxiliadora Martín Díaz in *Selim*, 11 (2001-2002), pp. 179-181; și de Jorge Luis Bueno Alonso in *Atlantis*, XXIV, 2 (December 2002), pp. 251-257.]

6. *Conocer a Charles Dickens*. Madrid: Ediciones del Laberinto, 2010 (220 pp.). [Recenzie de John Drew, în *The Dickensian*, 108 (issue 486; Spring 2012), pp. 62-64.]
7. *Ensayos sobre metaficción inglesa* (în colab. cu A. Díaz Bild, T. Monterrey & M. Brito). La Laguna: Universidad de La Laguna, 1994 (335 pp.) [Recenzii în *ABC Literario*, 26 de mayo de 1995, p. 27; în *Estudios humanísticos. Filología*, Universidad de León, vol. 18 (1996), pp. 266-267; în *Revista Canaria de Estudios Ingleses*, 30-31 (April-November 1995), pp. 257-258; cit. de J.Á. García Landa în "Recent Literary Theory and Criticism in Spanish Anglicists: Some Observations on its Institutional Context and Practices", *Links & Letters*, 8 (2001), pp. 11-26 (p. 24)].
8. *Old and Middle English Studies in Spain. A Bibliography* (în colab. cu A. Bravo & S. González). Oviedo: Selim & Servicio de Publicaciones de la Universidad de Oviedo, 1994 (147 pp.) [Recenzie de M^a José Mora în "Old English Scholarship in Spain: New Ways, and Old", *Old English Newsletter*, 29.1 (Fall 1995), pp. 24-27].
9. *Historia crítica de la novela inglesa* (în colab. cu Isabel Medrano, Román Álvarez, Pilar Hidalgo, José Carnero & José Antonio Álvarez Amorós). Salamanca: Ediciones Colegio de España, 1998 (327 pp.); cap. 6: "De la Segunda Guerra Mundial al presente, 1945-1995: entre el realismo y la metaficción", pp. 255-307.
10. *Mary Wollstonecraft and Her World*. (în colab. cu Luis Alberto Lázaro & Lina Sierra). Alcalá de Henares: Universidad de Alcalá, 1998 (xii + 144 pp.).
11. *El realismo mágico en lengua inglesa: tres ensayos* (în colab. cu José Santiago Fernández Vázquez & Juan Francisco Elices Agudo). Alcalá de Henares: Universidad de Alcalá, 2001 (130 pp.).
12. *Márgenes y centros en la literatura británica actual* (coord.). Alcalá de Henares: Universidad de Alcalá, 2000 (266 pp.) [Recenzie de Carmen García Navarro, în *Odisea. Revista de Estudios Ingleses*, 1 (2001), pp. 173-176.]
13. *On Writing (and) Race in Contemporary Britain* (editată în colab. with Mercedes Bengoechea). Alcalá de Henares: Universidad de Alcalá, 1999 (187 pp.) [cit. by Felicity Hand în "Postcolonial Studies in Spain", *Links & Letters*, 8 (2001), pp. 27-36 (pp. 33 & 35)].
14. *Culture and Power: Music, Media and Visual Arts* (editată în colab. cu Julio Cañero Serrano & José Santiago Fernández Vázquez). Alcalá de Henares: Universidad de Alcalá, 2003 (259 pp.).
15. *(Mis)representations: Intersections of Culture and Power* (editată în colab. cu Julio Cañero Serrano & José Santiago Fernández Vázquez). Bern: Peter Lang, 2003 (294 pp.) [Recenzie de Isabel Carrera Suárez, *Atlantis*, 27.2 (December 2005), pp. 183-190].

B) Cărți: ediții critice și traduceri

1. *El americano tranquilo [The Quiet American]*, de Graham Greene (edition, translation, introduction and notes). Madrid: Cátedra, 1987 (310 pp.) [Recenzie în *Epos*, V (1989), pp. 525-527] [2nd ed., 2003; 3rd ed., 2012. Ediție nouă pentru "Biblioteca Graham Greene". Barcelona: Edhasa, 1998; și pentru Alianza Editorial, Madrid, 2003 & 2005].

2. *Sobre la antigua lengua de los naturales de Tenerife de John, Marqués de Bute* (traducere, introducere și note, în colab. cu Ma Ángeles Álvarez Martínez). La Laguna: Instituto de Estudios Canarios, La Laguna, 1987 (113 pp.).
3. *Estudio de la antigua lengua de las Islas Canarias, de John Abercromby* (editare, traducere, introducere și note, în colab. cu Ma Ángeles Álvarez Martínez). La Laguna: Instituto de Estudios Canarios, La Laguna, 1990 (99 pp.).
4. *Astrophil y Stella, de Sir Philip Sidney* (traducere, introducere și note). Madrid: Cátedra, 1991 (255 pp.) [Recenzii în *Revista Alicantina de Estudios Ingleses*, 4 (November 1991), pp. 196-197; de Manuel Alvar: "Para hablar con amor y admiración", în *Blanco y Negro*, nr. 3811, 12 de julio de 1992, p. 18; de Susan Ballyn în *BELLS*, 5 (1994), pp. 185-187].
5. *Tiempos difíciles [Hard Times], de Charles Dickens* (editare, revizuirea traducerii, introducere și note). Madrid: Cátedra, 1992 (450 pp.) [nouă ediții până acum la Cátedra: 1995, 1997, 2000, 2001, 2005, 2008, 2009 and 2012; o altă ediție la Barcelona: Editorial Altaya, 1995].
6. *Dublineses [Dubliners], de James Joyce* (editare, traducere, introducere și note). Madrid: Cátedra, 1993 (349 pp.) [Recenzii în *Revista Alicantina de Estudios Ingleses*, 6 (November 1993), p. 226] (trei ediții până acum la Cátedra: 1998 and 2002; o altă ediție la Barcelona: Editorial Altaya, 1995].
7. *Tom Jones, de Henry Fielding* (editare, introducere, revizuirea traducerii, și note). Madrid: Cátedra, 1997 (1214 pp.).
8. *1984, de George Orwell* (editare și introducere). Barcelona: Destino, 1997, Colección "Clásicos Contemporáneos Comentados", number 17 (lxiv + 305 pp.) [alte ediții la Destino: 2001, 2003 (de două ori), 2004 (de trei ori), 2005; și în colecția "Austral", Madrid: Espasa Calpe, 2007, 2008 and 2009].
9. *Pamela, de Samuel Richardson* (editare, traducere, introducere și note, în colab. cu M^a Mar Pérez Gil). Madrid: Cátedra, 1999 (775 pp.) [Recenzii de Manuel Rodríguez Rivero, "El primer 'best seller'", Babelia, *El País*, 10-07-1999, p. 6; J.A. Gurpegui, *El Cultural*, *El Mundo*, 17-10-1999, p. 21; Carmen Toledano Buendía, "La recuperación de un clásico: una nueva traducción de Pamela", *Revista Canaria de Estudios Ingleses*, 40 (April 2000), pp. 403-406].
10. *El preludio (1799) / The Prelude (1799), de William Wordsworth* (editare și traducere în colab. cu Andrés Sánchez Robayna). La Laguna: Taller de Traducción de la Universidad de La Laguna, 1999 (74 pp.) [Recenzii de Francisco Calvo Serraller, "Preludio", Babelia, *El País*, 27-11-1999, p. 17; Fernando Castanedo, "Traducción ejemplar", *ABC Cultural*, 24-12-1999, p. 10; Ángel Rupérez, "El tranquilo recuerdo de la emoción", Babelia, *El País*, 25-03-2000, p. 11; Tania Zulli, *Traduttologia*, 4 (Gennaio-Aprile 2000), pp. 102-104; Jordi Doce, "Viaje a las fuentes", *Cuadernos hispanoamericanos*, 599 (mayo 2000), pp. 141-145].
11. *La importancia de llamarse Ernesto [The Importance of Being Earnest] / El abanico de lady Windermere [Lady Windermere's Fan] de Oscar Wilde* (editare, revizuirea traducerii, introducere și note). Madrid: Espasa-Calpe, 1999, Colección Austral, number 483 (249 pp.) (ediții noi: 2001, 2005, 2007, 2008) [cit. în ediția lui Alberto Mira a aceleași piese, Madrid: Cátedra, 2003].

12. *Robinson Crusoe*, de Daniel Defoe (edition, traducere, introducere și note, în colab. cu José Santiago Fernández Vázquez pentru traducere). Madrid: Cátedra, 2000, Colección "Letras Universales" nr. 298 (409 pp.) (2nd ed. 2003; 3rd ed. 2007; 4th ed. 2009) [Recenzii de Manuel Rodríguez Rivero, "Robinson como mito cultural", Babelia, *El País*, 31 de marzo de 2001, p. 7; și de Carmen Toledano Buendía, *Atlantis*, XXIV, núm. 1 (junio 2002), pp. 299-302].
13. *El paraíso perdido [Paradise Lost]*, de John Milton (editare și introducere). Madrid: Espasa-Calpe, 2003, Colección Austral Summa (510 pp.) [Recenzie de Clara Calvo, in *Atlantis*, XXVI, 2 (decembrie 2004), pp. 111-114; cit. de Enrique López Castellón în ediția aceleiași lucrări: Madrid: Abada Editores, 2005, p. 17, note 31].
14. *El corazón de las tinieblas [Heart of Darkness]*, de Joseph Conrad (edition, introducere și note, în colab. cu José Santiago Fernández Vázquez). Madrid: Cátedra, 2005, Colección "Letras Universales", nr 380 (251 pp.) (2nd ed. 2006; 3rd ed. 2007; 4th ed. 2010) [Recenzii de Jesús Varela Zapata, *Atlantis*, 28.1 (junio 2006), pp. 145-149; Aída Díaz Bild, *Revista Canaria de Estudios Ingleses*, 53 (2006), pp. 204-205; J.A. Gurpegui, *El Cultural*, 30 de marzo de 2006 and 12 de diciembre de 2007: <http://www.elcultural.es>].
15. *Con los reflectores sobre una España en guerra [Searchlight on Spain]* de Katharine Atholl (editare, introducere, traducere, și note), Salamanca: Amarú Ediciones, 2016 (397 pp.).
16. *Tras la muerte de don Juan. Escritos sobre España [After the Death of Don Juan. Writings on Spain]* de Sylvia Townsend Warner (editare, introducere, traducere, și note). Madrid: Cátedra, Biblioteca Cátedra del siglo XX, 2019 (510 pp.).

C) Redactor al unor numere speciale de reviste academice/literare

- *Doris Lessing Newsletter*, 11, 1 (Spring 1987) (editare și introducere, ca "Guest Editor"), Brooklyn College, The City University of New York.
- *La novela británica entre los años setenta y ochenta* (editare și introducere), număr special (17) al *Revista Canaria de Estudios Ingleses*, Universidad de La Laguna, 1988 (354 pp.).
- *Postcolonialismo*, special issue of *Nerter* (invierno de 2001) (editare, în colab. cu José Santiago Fernández Vázquez) (77 pp.).
- *J.M. Coetzee*, special issue of *La Página*, 71/72 (año XX, 1-1, 2008) (editare și articol introductiv: "J.M. Coetzee: alegorías y metáforas de un escritor del exilio") (207 pp.).
- *Cormac McCarthy*, special issue of *La Página*, 87 (año XXII, 5, 2010) (editare și articol introductiv article: "Metáforas y alegorías de la frontera: Cormac McCarthy") (175 pp.).

D) Capitole de carte, articole, interviuri, publicate în engleză

- "Doris Lessing In the Mi(d)st(s) of Ideology: The Spanish Reading", în Claire Sprague (ed.), *In Pursuit of Doris Lessing. Nine Nations Reading*. London: Macmillan, 1990, pp. 128-141.
- "Travel Writing in British Metafiction: A Proposal for Analysis", în Theo D'haen & Hans Bertens (eds.), *Postmodern Studies 7. "British Postmodern Fiction"*. Amsterdam-Atlanta, GA: Rodopi, 1993, pp. 77-87.

- "Oriental Writing in William Golding's *Egyptiana*", în Fernando Galván & Mercedes Bengoechea (eds.), *On Writing (and) Race in Contemporary Britain*. Alcalá de Henares: Universidad de Alcalá, 1999, pp. 47-58.
- "Postmodern Views on the Caribbean", în Ana M^a Manzanás & Jesús Benito (eds.), *Narratives of Resistance: Literature and Ethnicity in the United States and the Caribbean*. Cuenca: Ediciones de la Universidad de Castilla-La Mancha, 1999, pp. 143-157.
- "The Road to Utopia, or on Orwell's Idealism", în Alberto Lázaro (ed.), *The Road from George Orwell: His Achievement and Legacy*. Bern: Peter Lang, 2001, pp. 15-32.
- "On (and Off) Pound's Road: Basil Bunting's Steps in Spain", în Cristina Giorcelli (ed.), *The Idea and the Thing in Modernist American Poetry*. Palermo (Italy): Renzo e Rean Mazzone Editori, 2001, pp. 345-363.
- "Amit Chaudhuri's Would-Be Writers: A Joycean Rewriting", în Jefferey Simons, José María Tejedor Cabrera, Margarita Estévez Saá, and Rafael I. García León (eds.), *Silverpowdered Olivetrees. Reading Joyce in Spain*. Sevilla: Universidad de Sevilla, 2003, pp. 83-90.
- "Between Othello and Equiano: Caryl Phillips' Subversive Rewritings", în Susana Onega & Christian Gutleben (eds.), *Refracting the Canon in Contemporary British Literature and Film*. Amsterdam: Rodopi, 2004, pp. 187-205.
- "Amit Chaudhuri with Fernando Galván", în Susheila Nasta (ed.), *Writing Across Worlds. Contemporary Writers Talk*. London and New York: Routledge, 2004, pp. 216-228.
- "The Search for a Cultural Transformation: Caryl Phillips as a Case Study", în Jürgen Schlaeger (ed.), *REAL, Yearbook of Research in English and American Literature*, vol. 20 (2004). Tübingen: Gunter Narr Verlag, 2004, pp. 245-262.
- "Ethnicity and New British Writing: Fusions and Con-fusions", în José M. Barrio & Pilar Abad (eds.), *Estudios de Literatura en Lengua Inglesa de los siglos XX y XXI (8)*. Valladolid: Universidad de Valladolid, Secretariado de Publicaciones e Intercambio Editorial, 2005, pp. 39-56.
- "Poe versus Dickens: An Ambiguous Relationship", în Beatriz González Moreno & Margarita Rigal Aragón (eds.), *A Descent into Edgar Allan Poe and His Works: The Bicentennial*, Bern: Peter Lang, 2010, pp. 3-24.
- "Images of Diaspora in Contemporary British Writing: the Island and the Homeland", în Andrzej Ciuk & Katarzyna Molek-Kozakowska (eds.), *Exploring Space: Spatial Notions in Cultural, Literary and Language Studies; vol. 1: Space in Cultural and Literary Studies*, Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing, 2010, pp. 2-19.
- "Amit Chaudhuri", în John Ball (ed.), *The Encyclopedia of Twentieth-Century Fiction: Twentieth-Century World Fiction*, Oxford: Blackwell Publishing, 2011. Blackwell Reference Online. 02 February 2011.
http://www.literatureencyclopedia.com/subscriber/tocnode?id=g9781405192446_chunk_g978140519244658_ss1-6.]

- "Telling Lies: the Rhetoric of the 'Othello syndrome' în Abdulrazak Gurnah's *Admiring Silence*", in Juan Ignacio Oliva (ed.), *The Painful Chrysalis. Essays on Contemporary Cultural and Literary Identity*. Bern: Peter Lang, 2011, pp. 81-99.
- "Dreamed Cities", în Luminita Frențiu and Loredana Pungă (eds.), *A Journey through Knowledge: Festschrift in Honour of Hortensia Pârlog*. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing, 2012, pp. 139-147.
- "Unreal, Imagined Cities: Revisiting the *Ubi Sunt*", în Laura di Michele (ed.), *Regenerating Community, Territory, Voices. Memory and Vision*. Naples: Liguori Editore, 2012, ISBN 978-88-207-5724-3, pp. 11-22.
- "The Spanish Dickens: Under Cervantes's Inevitable Shadow" (în colab. cu Paul Vita), în Michael Hollington (ed.), *The Reception of Charles Dickens in Europe*, vol. I. London: Bloomsbury, 2013, pp. 169-181; 335-339.
- "At the Nájera Crossroads: Anglo-Iberian Encounters in the Late Fourteenth Century", în Ana Sáez-Hidalgo & R.F. Yeager (eds.), *John Gower in England and Iberia: Manuscripts, Influences, Reception*. Cambridge: D.S. Brewer, 2014, ISBN 978-1-84384-320-7, pp. 103-117.
- "Global Higher Education: A Perspective from Spain" în J. Mark Munoz & Neal King (eds.), *Strategies for University Management*. New York: Business Expert Press, 2016, pp. 93-101. [ISBN-13: 978-1-63157-226-5 (paperback); ISBN-13: 978-1-63157-227-2 (e-book)].
- "Borges and Coetzee" în Robin Fiddian (ed.). *Jorge Luis Borges in Context*, Cambridge: Cambridge University Press, 2020, pp. 244-251. ISBN: 978-1-108-47044-5. DOI: 10.1017/9781108635981.
- "A Conversation with Doris Lessing" (în colab. with Bernd Dietz), *Revista Canaria de Estudios Ingleses*, 6 (April 1983), pp. 89-94 [rpt. in *Doris Lessing Newsletter*, 9, 1 (Spring 1985), pp. 5-13]
- "The Modernity of the 'Nun's Priest's Tale': Narrator, Theme and Ending", *Lore and Language* (Sheffield University), 3, 10 (January 1984), pp. 63-69.
- "On Reality, Fantasy and Fiction: A Conversation with Salman Rushdie", *Atlantis*, 6, 1-2 (junio-noviembre 1984), pp. 93-101.
- "On *Mantissa* as a 'Variation': Alpha and Omega in the Work of John Fowles", *Anglo-American Studies*, VI, 1 (1986), pp. 55-63.
- "The Spanish Confusion: The Reception of Doris Lessing in Spain", *Doris Lessing Newsletter*, 11, 1 (Spring 1987), pp. 3-12.
- "A Spanish Checklist on Doris Lessing", *Doris Lessing Newsletter*, 11, 1 (Spring 1987), pp. 10-15.
- "Medieval English Literature: A Spanish Approach", *Actas del I Congreso Internacional de la Sociedad Española de Lengua y Literatura Medieval*. Oviedo: Universidad de Oviedo, 1989, pp. 98-111.
- "Rereading *Coming Up for Air* and *Nineteen Eighty-Four* in the Light of Orwell's Spanish Experience", *BELLS*, 1 (Homage to Prof. D. MacDermott). Barcelona, 1989, pp. 87-92.
- "Bruce Chatwin's Travel Books / Travel Novels: A Troublesome Reading of *The Songlines*", *Merope* (Università degli Studi "Gabriele D'Annunzio", Pescara), 2 (1990), pp. 99-116.

- "Medieval English Studies in Spain", *Medieval English Studies Newsletter* (University of Tokyo), 24 (June 1991), pp. 3-5.
- "Rewriting Anglo-Saxon: Notes on the Presence of Old English in Contemporary Literature", *Selim*, 2 (1992), pp.70-90.
- "The Writer as Shaman. A Talk by John Fowles, and an Interview", *Atlantis*, XIV, 1-2 (May-November 1992), pp. 259-280.
- "'I Am Not I, Pitie the Tale of Me': Reading and Writing (in) *Astrophil and Stella*", *Sederi*, IV (1993), pp. 41-62.
- "Crossing Islands: the Caribbean vs. Britain in Caryl Phillips's Fiction", *Alfinge*, 9, *Homenaje al Prof. Leocadio Martín Mingorance*. Universidad de Córdoba, 1997, pp. 159-169.
- "From Beyond the Oceans and into the Mainstream: On Contemporary British Fiction", *Op. Cit.*, Associação Portuguesa de Estudos Anglo-Americanos, 1 (1998), pp. 47-59.
- "Writing as a Woman: A Conversation with Michèle Roberts", *European Journal of English Studies*, 2, 3 (1998), pp. 359-375.
- "Letter to Forum", *PMLA* (Journal of The Modern Language Association of America), 113, 5 (October 1998), pp. 1139-1140.
- "On Belonging and Not Belonging: A Conversation with Amit Chaudhuri", *Wasafiri*, 30 (Autumn 1999), pp. 42-50.
- "Malory Revisited: From Caxton to Steinbeck", *Selim*, 8 (1998), Sociedad Española de Lengua y Literatura Inglesa Medieval, Jaén-Oviedo, 2001, pp. 35-75.
- "On Ireland, Religion and History: A Conversation with Hilary Mantel", *The European English Messenger*, X/2 (Autumn 2001), pp. 31-38.
- "Translating the English Classics", *The European English Messenger*, XII/1 (Spring 2003), pp. 11-15.
- "The Eighteenth-Century English Novel and its Spanish Heritage and Reception", *Revista Canaria de Estudios Ingleses*, 56 (April 2008), pp. 123-144.
- "God(s) Fall(s) Apart: Christianity in Chinua Achebe's *Things Fall Apart*" (en colab. con Enrique Galván), *Journal of English Studies* 5 (2008): 105-118. Universidad de La Rioja.
- "Globalised English Literature Now: Between *Lingua franca* and Diaspora", *BAS: British and American Studies*, 15 (2009), pp. 7-27.
- "Metaphors of Diaspora: English Literature at the Turn of the Century", *ELOPE: English Language Overseas Perspectives and Enquiries, As You Write It: Issues in Literature, Language and Translation in the Context of Europe in the 21st Century*. Ljubljana, V.1-2 (2009), pp. 113-125.
- "Plagiarism in Poe: Revisiting the Poe-Dickens Relationship", *The Edgar Allan Poe Review*, X.2 (Fall 2009), pp. 11-24.
- "Ten Challenges for Ibero-American Universities on the 2031 Horizon". *Horizon 2031. The University of Granada in Light of its V Centenary. Reflections on the Future of the University*. Granada: Universidad de Granada, 2015, pp. 104-109.
http://issuu.com/ceibiotic.universidaddegranada/docs/h_2031.

- "Borges, Cervantes and Coetzee, or the Fictionalisation of the Author", *European Journal of English Studies* 20:2 (2016), pp. 179-191 [ISSN 1382-5577 (print) / 1744-4233 (online)] [DOI: 10.1080/13825577.2016.1183417]
- "After Brexit: The Challenges of Higher Education in Europe and Latin America", *Europolity*, 11.2 (2017), pp. 5-18. [ISSN print 2344-2247; ISSN online 2344-2255; ISSN-L 2344-2247].
- "University and the Humanities: Current Challenges", *REDEN. Revista Española de Estudios Norteamericanos*, 1.0 (2019): 1-13.

E) Capitle de carte, articole, interviuri publicate în spaniolă

- "Los ritmos de los sonetos de Sir Thomas Wyatt", în Susana Onega (ed.), *Estudios literarios ingleses. Renacimiento y Barroco*. Madrid: Cátedra, 1986, pp. 225-240.
- "Nuevas voces en la novela inglesa: la obra de Caryl Phillips", în Pilar Abad, José M. Barrio y José M. Ruiz (eds.), *Estudios de literatura en lengua inglesa del siglo XX (3)*. Valladolid: Universidad de Valladolid, 1996, pp. 25-42.
- "Intertextualidad o subversión domesticada: aportaciones de Kristeva, Jenny, Mai y Plett", în Mercedes Bengoechea y Ricardo Sola (eds.), *Intertextuality / Intertextualidad*. Alcalá de Henares: Universidad de Alcalá, 1997, pp. 35-77.
- "Aisladas, distintas y distantes: Inglaterra y el Caribe", în Nilo Palenzuela (ed.), *Las islas extrañas - Espacios de la imagen*. Las Palmas de Gran Canaria: Centro Atlántico de Arte Moderno, 1998, pp. 69-95.
- "De los márgenes al centro: los inicios de la literatura norteamericana", în Lucía Mora González y Margarita Rigal Aragón (eds.), *Revisión del canon literario norteamericano: 1607?-1890*. Cuenca: Ediciones de la Universidad de Castilla-La Mancha, 2000, pp. 45-62.
- "El realismo mágico en la década de los ochenta: las 'patrias imaginarias' de Salman Rushdie", în Fernando Galván, José Santiago Fernández Vázquez y Juan Francisco Elices Agudo (eds.), *El realismo mágico en lengua inglesa: tres ensayos*. Alcalá de Henares: Universidad de Alcalá, 2001, pp. 13-44.
- "Cultura y literatura en la Inglaterra actual: Amit Chaudhuri y Louis de Bernières", în Francisca Molina Navarrete y Gloria Luque Agulló (eds.), *Uso del inglés en el aula: Lengua, literatura y traducción. IV Jornadas de Estudios Ingleses*. Jaén: Universidad de Jaén, 2002, pp. 37-57.
- "Anatomía vital y poética de una melancolía: relectura de William Cowper", în Pilar Abad García y José Ramón Fernández Suárez (eds.), *Estudios de Filología Inglesa. Homenaje al Profesor José M^a Ruiz Ruiz*. Valladolid: Universidad de Valladolid, 2003, pp. 177-191.
- "Sobre bilingüismo, multiculturalismo y traducción en los Estados Unidos: Doris Sommer y Gregory Rabassa", *En/clave de frontera. Homenaje al Profesor Urbano Viñuela Angulo*, edición de Esther Álvarez López, Aurora García Fernández y Martín Urdiales Shaw. Oviedo: Universidad de Oviedo, 2007, pp. 57-67.
- "J.M. Coetzee: alegorías y metáforas de un escritor del exilio", J.M. Coetzee, edición de Fernando Galván, *La Página*, 71/72 (año XX, núms. 1-2, 2008), pp. 3-18.

- “Elegías y anti-elegías: el caso de *Death* de John Clare, o una expectativa frustrada”, în Teresa Gibert Maceda y Laura Alba Juez (eds.) *Estudios de Filología Inglesa: Homenaje a la Dra. Asunción Alba Pelayo*. Madrid: UNED, 2008, pp. 393-408.
- “Los mitos artúricos y su pervivencia en la literatura y cultura posteriores”, în Juan Herrero Cecilia y Montserrat Morales Peco (coord.). *Reescrituras de los mitos en la literatura*. Cuenca: Ediciones de la Universidad de Castilla-La Mancha, 2008, pp. 311-330.
- “Henry James”, în Domingo Ródenas (ed.). *100 escritores del siglo XX. Ámbito internacional*. Barcelona: Editorial Ariel, 2008, pp. 1-8. [Reimpreso en Barcelona: RBA, 2012, pp. 421-428]
- “Graham Greene”, en *100 escritores del siglo XX. Ámbito internacional*, editado por Domingo Ródenas. Barcelona: Editorial Ariel, 2008, pp. 349-354. [Reimpreso en Barcelona: RBA, 2012, pp. 380-387]
- “V.S. Naipaul”, en *100 escritores del siglo XX. Ámbito internacional*, editado por Domingo Ródenas. Barcelona: Editorial Ariel, 2008, pp. 600-605. [Reimpreso en Barcelona: RBA, 2012, pp. 591-598]
- “J.M. Coetzee”, en *100 escritores del siglo XX. Ámbito internacional*, editado por Domingo Ródenas. Barcelona: Editorial Ariel, 2008, pp. 641-646. [Reimpreso en Barcelona: RBA, 2012, pp. 256-263]
- “Ian McEwan”, en *100 escritores del siglo XX. Ámbito internacional*, editado por Domingo Ródenas. Barcelona: Editorial Ariel, 2008, pp. 661-666. [Reimpreso en Barcelona: RBA, 2012, pp. 512-519]
- “Coetzee, tras la alargada sombra de Borges”, în Carolina Romero-Saavedra (ed.), *La biblioteca de J.M. Coetzee. Modelo para desarmar*. Bucaramanga (Colombia): Universidad Autónoma de Bucaramanga, 2015, pp. 114-123. ISBN 978-958-8166-69-8.
- “El enigmático William Shakespeare, creador de seres memorables” [introductory study], in Shakespeare. *Tragedias*. Madrid: Gredos, 2015 (xl + 903 pp.), pp. vii-xl [translation and notes by José María Valverde]. ISBN 978-84-473-8284-2.
- “Dickens, entre la infancia y el mito del caballero victoriano” [studiu introductiv], în Dickens, *Novelas*. Madrid: Gredos, 2015 (xl + 797 pp.), pp. vii-xl [traducere și note de Josep Marco Borillo y Ángel Melendo Gracia]. ISBN 978-84-473-8285-9.
- “Universidades sustentables como un componente del espacio común de educación superior en el ámbito euro-latinoamericano”, în Christian Ghymers & Patricio Leiva (eds.), *Construyendo el espacio común de educación superior, ciencia, tecnología e innovación para la asociación estratégica birregional*. Brussels: Segunda Cumbre Académica CELAC-UE, 2016, pp. 352-358.
- “Panorama de la traducción al inglés medieval”. Elisa Borsari (coord.), *La traducción en Europa durante la Edad Media*. San Millán de la Cogolla: Cilengua, 2018, pp. 71-87. ISBN 978-84-17107-47-5.
- “Estudio literario de *Homage to Catalonia*”, *Revista Canaria de Estudios Ingleses*, 2 (marzo 1981), pp. 26-50.
- “La huella de España en *Animal Farm*”, *Homenaje a E. Pujals Fontrodona*. Oviedo: Servicio de Publicaciones de la Universidad de Oviedo, 1981, s.p. (n.p.)

- "El misterio en la estructura de *Lord of the Flies*", *Revista Canaria de Estudios Ingleses*, 3 (noviembre 1981), pp. 66-73.
- "Cuento y relato: notas sobre un problema genérico", *Revista de Filología*, Universidad de La Laguna, 0 (1981), pp. 125-128.
- "Jorge Luis Borges, poeta anglosajón (Sobre un aspecto de las convenciones literarias)", *Revista de Filología*, Universidad de La Laguna, 1 (1982), pp. 139-149.
- "Caracterización sociolingüística de Charlie Thornton y Paul Morel", *Héroe y antihéroe en la literatura inglesa*. Madrid: Alhambra, 1983, pp. 169-178.
- "Los cien años de soledad de Salman Rushdie: *Shame*", *Revista Canaria de Estudios Ingleses*, 8 (abril 1984), pp. 119-137.
- "Chaucer, narrador moderno y ejemplo de clasicismo", *Epos. Revista de Filología (UNED)*, I (1984), pp. 19-34.
- "El movimiento aliterativo en inglés medio: *Pearl*", *Estudios literarios ingleses. Edad Media*. Madrid: Cátedra, 1985, pp. 165-181.
- "Sobre el realismo y la experimentación en la novela inglesa actual", *Syntaxis*, 8-9 (primavera / otoño 1985), pp. 106-117.
- "St. Mawr a través de sus imágenes", *Revista Canaria de Estudios Ingleses*, 11 (noviembre 1985), pp. 25-34.
- "Las 'improvisaciones' de D.M. Thomas: *Ararat y Swallow*", *Los últimos veinte años en los estudios anglo-norteamericanos. Actas del VIII Congreso de AEDEAN*. Málaga: Universidad de Málaga, 1986, pp. 59-65.
- "Dos visiones actuales de lo gótico: Ian McEwan y Angela Carter", *IX Congreso Nacional de AEDEAN*. Murcia: Servicio de Publicaciones de la Universidad de Murcia, 1986, pp. 71-78.
- "El realismo y el género en *The Collector*", *Atlantis*, VIII, 1-2 (junio-noviembre 1986), pp. 9-20.
- "Notas sobre el desarrollo y resurgimiento del romance en inglés", *In Memoriam Inmaculada Corrales*, vol. II. La Laguna: Universidad de La Laguna, 1987, pp. 143-158.
- "Entre el realismo y la experimentación: la obra creativa de David Lodge", *Revista Canaria de Estudios Ingleses*, 16 (abril 1988), pp. 51-84.
- "La historia y los viajes como recursos experimentales en la novela inglesa actual", *Syntaxis*, 16/17 (invierno-primavera 1988), pp. 76-86.
- "El realismo del exilio: *Midnight's Children*", *Atlantis*, X, 1-2 (junio-noviembre 1988), pp. 55-68.
- "La novela británica entre los años setenta y ochenta: a modo de introducción", *Revista Canaria de Estudios Ingleses*, 17 (noviembre 1988), pp. 11-14.
- "La estética del 'thatcherismo': sobre Ian McEwan y *The Child in Time*", *Revista Canaria de Estudios Ingleses*, 17 (noviembre 1988), pp. 113-129.
- "La distinción entre 'hechos factuales' y 'hechos fictivos' en la narrativa postmodernista", *Revista Canaria de Estudios Ingleses*, 19-20 (nov. 1989-abril 1990), pp. 21-35.
- "Viajes y metaficción en Bruce Chatwin (adaptaciones y transformaciones del libro de viajes)", *La Página*, 5 (1991) pp. 74-89. [Rpt. in *La Página*, 100 (2012), pp. 107-128.]

- "Zasterle Press, otra empresa poética atlántica", *Syntaxis*, 25 (invierno 1991), pp. 167-171.
- "Notas sobre la conformación genérica y la evolución del relato de viajes", *Stvdia Patriciae Shaw Oblata*, vol. I. Oviedo: Universidad de Oviedo, 1991, pp. 192-208.
- "Las voces y el silencio en la narrativa de Alonso Quesada", *Homenaje al Prof. Sebastián de la Nuez*. La Laguna: Secretariado de Publicaciones de la Universidad de La Laguna, 1991, pp. 215-235.
- "Postmodernismo: las formas de la heterogeneidad", *La Página*, 8 (1992), pp. 33-48.
- "John Fowles: el escritor como chamán", *La Página*, 8 (1992), pp. 49-67. [Rpt. in *La Página*, 100 (2012), pp. 209-218.]
- "Textos y códigos en la metaficción británica", *Actas del XV Congreso Nacional de AEDEAN (Logroño, 1991)*. Logroño: Colegio Universitario de La Rioja, 1993, pp. 39-55.
- "Entre el lirismo y la sátira: la presencia de Horacio en la poesía inglesa moderna", *Myrtia. Revista de Filología Clásica* (Universidad de Murcia), 9 (1994), pp. 55-88.
- "La obra narrativa de Caryl Phillips: tras las huellas de una tradición dual", *Revista Canaria de Estudios Ingleses*, 28 (abril 1994), pp. 109-126.
- "La revolución literaria de los ochenta: quince años con *Granta* (1979-1993)", *La Página*, 16 (1994), pp. 3-16.
- "El uso contemporáneo de parodia" (în colab. cu Dulce M^a González Doreste), în *Actas del IX Simposio de la Sociedad Española de Literatura General y Comparada*, tomo II: *La parodia. El viaje imaginario*. Zaragoza: Universidad de Zaragoza, 1994, pp. 111-118.
- "Notas para una lectura 'política' de *The Caretaker*, de Harold Pinter", *BELLS*, 6 (1995), pp. 53-62.
- "Sobre el canon", en *Leer*, núm. 82 (primavera 1996), pp. 28-31.
- "Notas para leer a Michèle Roberts", *La Página*, 31 (1998), pp. 41-48.
- "Michèle Roberts sobre Michèle Roberts. Conversación con Fernando Galván", *La Página*, 31 (1998), pp. 61-74.
- "Ficción histórica y metaficción historiográfica: el caso inglés", *1616*, X (1996) [1998], pp. 91-97.
- "En los márgenes del Imperio: la cuestión nacionalista en la literatura de Irlanda del Norte", *La Página*, 35 (1999), pp. 41-55.
- "La narrativa británica de finales del siglo XX: cuestiones históricas y críticas", în *Márgenes y centros en la literatura británica actual*. Alcalá de Henares: Universidad de Alcalá, 2000, pp. 13-39.
- "Poscolonialismo, multiculturalismo y crítica: reflexiones sobre la reforma del canon en las últimas tres décadas", en Juan José Cruz y Manuel Brito, eds., *Años de fuego, lustrós de lluvia. Reflexiones sobre los años sesenta en el ámbito cultural anglosajón*. La Laguna: Servicio de Publicaciones de la Universidad de La Laguna, 2000, pp. 165-191.
- "De magia artúrica", en *Cuadernos del CEMYR*, núm. 8: Ciencia y magia en la Edad Media, 2000. La Laguna: Centro de Estudios Medievales y Renacentistas, Universidad de La Laguna, pp. 129-149.

- "Los estudios postcoloniales: breve estado de la cuestión" (en colab. con J.S. Fernández Vázquez), *Nerter*, 2 (invierno 2000-2001), pp. 9-16.
- "Entrevista con Fernando Galván, Presidente de AEDEAN", de Sara Martín, *Links & Letters*, 8 (2001) [2002], pp. 51-57.
- "La enseñanza superior en España: retos desde la perspectiva europea", *Quórum*, 15 (otoño 2006), pp. 38-48.
- "Islas e en el imaginario celta medieval", en *Pasado y presente de los estudios celtas*, Fundación Ortegalia, Instituto de Estudios Celtas. Ortigueira, A Coruña, 2007, pp. 681-703.
- "Sobre ética y estética en Orwell: arte y cultura popular", *Barcarola*, núm. 71/72 (abril 2008), pp. 397-409.
- "El discurso colonial en *Balada de amor ao vento* de Paulina Chiziane" (în colab. cu Enrique Galván), *Rapsoda. Revista de literatura*, 1 (2009), pp. 25-38. Accesible en: <http://www.ucm.es/info/rapsoda/num1/studia/galvan.pdf>
- "Cuando el 'yo' es 'él': la *autrebiografía* de J.M. Coetzee", *Revista de Occidente*, 344 (enero 2010), pp. 43-63.
- "Prólogo" a Eterio Pajares Infante, *La traducción de la novela inglesa del siglo XVIII*. Vitoria: Portal Education, 2010, pp. i-x.
- "Poe frente a Dickens, o los entresijos de un conflicto personal", *Barcarola* 74-75 (junio 2010), pp. 209-226.
- "Metáforas y alegorías de la frontera: Cormac McCarthy", *La Página: Cormac McCarthy*, 87 (2010), pp. 3-26.
- "La acreditación del profesorado universitario en España", în *La acreditación en las instituciones de educación superior*. Comisión Nacional de Acreditación CNA-Chile. Santiago de Chile: Fundación Creando Futuro, 2011, pp. 73-93.
- "El desarrollo del espacio euro-latinoamericano de Educación Superior. Políticas, programas y mecanismos. Movilidad, reconocimiento, titulaciones", în *Primera Cumbre Académica Comunidad de Estados de América Latina y el Caribe- Unión Europea. Foro Académico Permanente ALC-UE: Hacia un espacio euro-latinoamericano para la educación superior, ciencia, tecnología e innovación*, edited by Patricio Leiva Lavalle. Santiago de Chile: Universidad Central de Chile, 2013, pp. 139-143.
- "Los retos de la Universidad pública en España", în *Tendencias 2014*. Madrid: Fundación Anastasio de Gracia, 2014, pp. 99-109.
- "Docencia e investigación universitarias en el ámbito iberoamericano", *Cuadernos hispanoamericanos*, 769-770 (julio-agosto 2014), pp. 39-50.
- "Los retos de la Universidad pública en España: un análisis crítico", în *Educación y Cultura*, 1 (2014), Instituto Profesional Carlos Casanueva, Santiago de Chile, pp. 11-19.
- "Un espacio de excelencia en español", *Nueva Revista*, 151 (2014), pp. 281-292.
- "Los católicos secretos en *La española inglesa*", *Anales Cervantinos*, 46 (2014), pp. 67-82.

F) O selecție de recenzii:

- "La labor crítica de Lodge: Sobre *Working with Structuralism*", *Revista Canaria de Estudios Ingleses*, 4 (abril 1982), pp. 160-161.
- "Sobre una nueva edición de los poemas del autor de *Pearl*", *Revista Canaria de Estudios Ingleses*, 4 (abril 1982), pp. 169-171.
- "En el camino de la poética", *Revista Canaria de Estudios Ingleses*, 4 (abril 1982), pp. 172-174.
- "Literatura y humanismo", *Revista Canaria de Estudios Ingleses*, 5 (noviembre 1982), pp. 136-139.
- "Joyce en España", *Revista Canaria de Estudios Ingleses*, 6 (abril 1983), pp. 100-103.
- "A propósito de *Introducción a la lingüística del texto* de E. Bernárdez", *Revista Canaria de Estudios Ingleses*, 6 (abril 1983), pp. 107-111.
- "Sobre F. Marroni, *Invito alla lettura di Henry James*", *Atlantis*, 5, 1-2 (junio-noviembre 1983), pp. 111-113.
- "Reflexiones para leer a Iris Murdoch", *Revista Canaria de Estudios Ingleses*, 9 (noviembre 1984), pp. 139-142.
- "Sobre M. Berga, *Mil nou-cents vuitanta-quatre: radiografia d'un malson*", *Atlantis*, 6 (junio-noviembre 1984), pp. 107-109.
- "La crítica sobre John Fowles", *Revista Canaria de Estudios Ingleses*, 11 (noviembre 1985), pp. 171-175.
- "Sobre J. Hurtle, *Josep Janés. El combat per la cultura*", *Atlantis*, 9, 1-2 (junio-noviembre 1987), pp. 168-170.
- "Sobre C. Sprague & V. Tiger (eds.), *Critical Essays on Doris Lessing*", *Atlantis*, 9, 1-2 (junio-noviembre 1987), pp. 165-167.
- "Literatura, sociedad e inconsciente", *Revista Canaria de Estudios Ingleses*, 15 (noviembre 1987), pp. 201-207.
- "Sobre la ficción de Elizabeth Gaskell", *Revista Canaria de Estudios Ingleses*, 15 (noviembre 1987), pp. 208-213.
- "Sobre el romance medieval inglés como 'modo' y como 'género'", *Revista Canaria de Estudios Ingleses*, 15 (noviembre 1987), pp. 195-200.
- "Un realismo en crisis", *Revista Canaria de Estudios Ingleses*, 16 (abril 1988), pp. 270-274.
- "Breve introducción a Muriel Spark", *Revista Canaria de Estudios Ingleses*, 16 (abril 1988), pp. 275-278.
- "Sobre desconstructores y nuevos historicistas", *Syntaxis*, 16/17 (invierno-primavera 1988), pp. 228-230.
- "Sobre L. A. Lázaro Lafuente, *Pensamiento y obra de George Orwell. Estudio de "Animal Farm" como síntesis de toda su producción literaria*", *Atlantis*, X, 1-2 (junio-noviembre 1988), pp. 155-157.
- "De Bloomsbury al Premio Booker", *Revista Canaria de Estudios Ingleses*, 17 (noviembre 1988), pp. 315-320.

- "En contra de la teoría y a favor de la crítica literaria", *Revista Canaria de Estudios Ingleses*, 17 (noviembre 1988), pp. 307-314.
- "Viajes por la Commonwealth", *Revista Canaria de Estudios Ingleses*, 17 (noviembre 1988), pp. 321-323.
- "En los márgenes de la escritura: la heterogeneidad de E.A. Poe", *Syntaxis*, 19 (invierno 1989), pp. 73-76.
- "La literatura inglesa en España (Reflexiones sobre algunas publicaciones del año 1988)", *Revista Canaria de Estudios Ingleses*, 18 (abril 1989), pp. 259-266.
- "Una bibliografía sobre cine y literatura", *Revista Canaria de Estudios Ingleses*, 18 (abril 1989), pp. 267-270.
- "Otro Shakespeare hispano", *Revista Canaria de Estudios Ingleses*, 24 (abril 1992), pp. 143-145.
- "Sobre Andrés Sánchez Robayna, *Estudios sobre Cairasco de Figueroa*", en *Revista de Filología Española*, LXXIV (1994), pp. 193-195 [Reimpreso en las páginas de "Cultura" de *La Provincia*, 21 de septiembre de 1995, p. VII/35; y en las de "Archipiélago Literario", año X, 2ª época, nº 405, de *El Día*, 23 de septiembre de 1995, pp. III-IV].
- "Sobre Aitor Ibarrola, ed., *Fiction & Ethnicity in Northamerica. Problems of History, Genre and Assimilation*", en *REDEN* (Revista Española de Estudios Norteamericanos), núm. 10, año VI (1995), pp. 104-110.
- "Sobre Ezra Pound, *Cantares completos, I*, edición de Javier Coy", en *REDEN* (Revista Española de Estudios Norteamericanos), núm. 10, año VI (1995), pp. 110-113.
- "Nota bibliográfica" (en colaboración con M. Arizmendi, M. Hernández Esteban y M. López Suárez), *Mil seiscientos dieciséis (1616)*, Sociedad Española de Literatura General y Comparada, Anuario 1995, vol. IX, pp. 105-138.
- "Sobre Pujante, Ángel-Luis, trad. y ed. *Macbeth*", *Atlantis*, XVIII (1-2) (1996), pp. 526-531.
- "Review of *England the Nation: Language, Literature, and National Identity, 1290-1340* by Thorlac Turville-Petre", *European Journal of English Studies*, vol. 1, number 1 (April 1997), pp. 105-107.
- "Sobre *Ricardo II* de Shakespeare", *República de las Letras*. Revista de la Asociación Colegial de Escritores de España, 61 (marzo 1999), pp. 124-128.
- "Review of *London in Literature. Visionary Mappings of the Metropolis* by Susana Onega and John A Stotesbury (eds.), *English Studies Today*, International Association of University Professors of English, vol. 1 (2002) [2003], pp. 175-181.
- "Between the East and the West: Brief Notes on Anita Desai", *Nexus* (AEDEAN), 2005-1, pp. 45-50.
- "Sobre *Ricardo III* de William Shakespeare, ed. y trad. de Ángel-Luis Pujante", *Atlantis*, 29.2 (diciembre 2007), pp. 95-100.
- "Sobre la recepción de las literaturas inglesa e irlandesa en España", *Revista Canaria de Estudios Ingleses*, 56 (abril 2008), pp. 148-151.
- "Review of Robert Burton, *Una república poética*", *Renaissance Quarterly*, 66.2 (Summer 2013), University of Chicago Press, pp. 722-723. ISSN 0034-4338; e-ISSN 1935-0236.

- “Review of Françoise Král, *Social Invisibility and Diasporas in Anglophone Literature and Culture. The Fractal Gaze*”, *Cercles. Revue pluridisciplinaire du monde Anglophone* 34 (July 2015): <http://www.cercles.com/review/r74/Kral.html>, ISSN 1292-8968.